KURIER WILEŃSKI

29-30 września 2026 r. Nr 111 (19766) Cena 1,00 euro www.kurierwilenski.lt

W numerze

Festiwal „Sol Oriens” »14-15

K. Malinowska o pracy tłumacza »16-17

Rossa mówi wieloma językami – 225 lat nekropolii »18-19

Dlaczego na Litwie rośnie inflacja. Kiedy wyhamuje »28-29

„Kwiaty Polskie” – wielkie święto polskiej kultury na Litwie

Fot. Marian Paluszkiewicz

Mimo pochmurnej aury, Wilno w sobotę rozbrzmiało polską muzyką, śpiewem i tańcem. W Parku Górnym odbył się festyn „Kwiaty Polskie” im. Jana Gabriela Mincewicza. Na scenie wystąpiły dziesiątki zespołów z Wilna i Wileńszczyzny. Festyn zainaugurowano mszą św. w wileńskiej Bazylice Archikatedralnej. »8-9

Polak nowym wiceministrem obrony Litwy

»2

ISSN 1392-0405
9 771392 040028

SAFE – miliardy euro na bezpieczeństwo

»12-13

eprasa.pl fd50ac91be

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt)

Zastępcy red. nacz.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedrojć,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiewicz
– fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
– prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwilenski.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

Skład i łamanie: Halina Taukin
Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski"
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis"
Nakład: 1400 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

DZIENNIK NALEŻY DO EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA GAZET CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH
MIDAS

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2026 roku.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" im. Jana Olszewskiego.

Gabriel Gorbaczewski nowym wiceministrem obrony Litwy. To absolwent polskiej szkoły

Gabriel Gorbaczewski od poniedziałku 28 września pełni funkcję wiceministra ochrony kraju.

Będzie odpowiadał m.in. za przemysł obronny, politykę zakupową i bezpieczeństwo cybernetyczne. Wcześniej pełnił funkcję wiceministra energetyki.

PRIORYTETEM ZAKUPY I PRZEMYSŁ OBRONNY

Jak poinformowało Ministerstwo Ochrony Kraju (KAM), do kompetencji nowego wiceministra będą należały kwestie związane z przemysłem obronnym i bezpieczeństwa, polityką zakupową oraz bezpieczeństwem cybernetycznym.

„Obszary, za które odpowiada wiceminister Gabriel Gorbaczewski, mają kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa całego kraju. W dziedzinie zamówień najważniejsza jest dziś szybkość. Jestem przekonany, że zgromadzone doświadczenie i wiedza pozwolą zapewnić nie tylko ciągłość prac, ale także szybsze realizacje zamówień, które bezpośrednio odzwierciedlą potrzeby wojska w zakresie rozwoju dywizji krajowej i wzmocnienia obrony powietrznej. Jednocześnie poświęcimy wiele uwagi bezpieczeństwu cybernetycznemu — dotyczy ono bezpośrednio każdego mieszkańca i stanowi nieodłączną część odporności państwa" — powiedział Robertas Kaunas, minister ochrony kraju.

Przed objęciem obecnego stanowiska Gabriel Gorbaczewski pełnił funkcję wiceministra ds. energetyki. W swojej dotychczasowej pracy uczestniczył m.in. w strategicznych projektach związanych z bezpieczeństwem narodowym.

„Pracując w sektorze energetycznym, brałem udział w realizacji strategicznych projektów z zakresu bezpieczeństwa narodowego — od synchronizacji sieci elektroenergetycznych państw bałtyckich po projekt fabryki amunicji artyleryjskiej kalibru 155 mm firm Rheinmetall i EPSO-G Invest na Litwie. Będę dążył do wykorzystania tego doświadczenia do wzmocnienia litewskich zdolności obronnych, przyspieszenia zakupów i stworzenia warunków do rozwoju litewskiego przemysłu obronnego" — mówi Gabriel Gorbaczewski.

„Będę dążył do tego, aby Litwa była nie tylko konsumentem nowoczesnej obronności, ale także jej znaczącym twórcą i producentem" — stwierdził.

W latach 2017-2025 Gorbaczewski pełnił funkcję attaché ds. energetyki oraz zastępcy attaché w ambasadzie Litwy w Warszawie. Koordynował strategiczne projekty energetyczne Litwy i Polski, w tym synchronizację sieci elektroenergetycznych krajów bałtyckich z sieciami Europy kontynentalnej oraz realizację gazociągu GIPL.

Od początku 2025 r. pełnił funkcję doradcy premiera ds. energetyki, a następnie doradcy ds. polityki energetycznej i klimatycznej.

WYKSZTAŁCENIE GABRIELA GORBACZEWSKIEGO

Gabriel Gorbaczewski ukończył Warszawską Uczelnię Ekonomiczną, gdzie uzyskał tytuł magistra w dziedzinie globalnego biznesu, finansów i zarządzania, specjalizując się w energetyce na rynku światowym.

Ukończył również Uniwersytet Warszawski, na którym uzyskał tytuł licencjata w zakresie stosunków międzynarodowych, a także studia podyplomowe z zakresu morskiej energetyki wiatrowej na Politechnice Gdańskiej.

Gabriel Gorbaczewski jest czwartym wiceministrem w Ministerstwie Ochrony Kraju. Funkcję tę pełnią również Karolis Aleksa, Bronius Bieliauskas i Tomas Mikelkevičius.

Jest absolwentem polskiego Gimnazjum im. Szymona Konarskiego w Wilnie. ■

Opr. J.B. na podst. BNS

Gabriel Gorbaczewski objął stanowisko wiceministra ochrony kraju **Fot. Apolinary Klonowski**

eprasa.pl fd50ac91be

Papież Leon XIV przebywał z wizytą apostolską we Francji **Fot. EPA-ELTA**

Czytelniku, zgłoś swojego kandydata!

W Plebiscycie Czytelników „Kuriera Wileńskiego" „Polak Roku 2026" ruszył pierwszy etap, etap zgłaszania.

Zgłosić kandydata do tytułu „Polaka Roku 2026" może każdy dowolną drogą: pocztą lub na e-mail reklama@kurierwilenski.lt. Zgłosić można dowolną liczbę nazwisk, ale musi być podane uzasadnienie. Ze zgłoszeń Kapituła Plebiscytu wybierze dziesiątkę finalistów, którzy zawalczą o tytuł „Polaka Roku".

Nie czekaj, **zgłoszenia są przyjmowane do 31 października tego roku!**

Plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego" „Polak Roku" honoruje szczególnie zasłużonych dla polskości na Litwie w dziedzinie oświaty, kultury, duchowości, nauki czy innej.

Po trafieniu na listę dziesięciu finalistów, nominat musi zdobyć najwięcej łącznie głosów Kapituły Plebiscytu oraz Czytelników.

Zwycięzca będzie ogłoszony i nagrodzony na początku roku 2027.

Imieniny

29 września
Dariusza, Franciszka, Gabriela, Gajana, Ludwina, Lutwina, Michaliny, Michała, Mikołaja, Rafała, Teodota

30 września
Euzebii, Felicji, Grzegorza, Hieronima, Honoriusza, Jimisława, Nadziei, Ursusa, Wiktora, Znamira

Cytat dnia

„Jako kobiety i mężczyźni należący do różnych religii jesteśmy wspólnie odpowiedzialni za dawanie świadectwa, że ponad granicami zawsze możliwe jest spotkanie, nawiązywanie przyjaźni i budowanie pokoju" *– powiedział papież Leon XIV, w poniedziałek w Metz w ostatnim dniu swojej wizyty we Francji, zwracając się do reprezentantów różnych religii.*

Liczba dnia

52 tys. próśb o przydzielenie kompensaty za ogrzewanie złożyli mieszkańcy Litwy, podało ministerstwo pracy i opieki socjalnej. Jest to 9 proc. więcej niżeli w tym samym okresie minionego roku. Ministerstwo prognozuje, że ogółem w sezonie grzewczym z takimi wnioskami wystąpi ponad 170 tys. osób. Na ten cel państwo ma przydzielić 80 mln. euro.

eprasa.pl fd50ac91be

Rolnicy z rejonu wileńskiego zaproszeni na spotkanie z merem

Co jest obecnie najważniejsze dla rolników z rejonu wileńskiego? Mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz zaprasza rolników już na trzecie spotkanie poświęcone omówieniu aktualnych kwestii związanych z rolnictwem oraz innych ważnych dla nich tematów.

„Spotkania te stały się piękną tradycją i ważną częścią bezpośredniego dialogu z rolnikami naszego rejonu. Każda rozmowa daje możliwość wysłuchania ich opinii, przedstawienia planów samorządu oraz wspólnego omówienia tego, jakich decyzji i zmian potrzebuje rolnictwo w rejonie wileńskim. Cieszę się, że kontynuujemy ten dialog. Zapraszam rolników do aktywnego udziału w spotkaniu i dzielenia się swoimi propozycjami" – mówi mer Robert Duchniewicz.

Podczas spotkania będzie można bezpośrednio z merem oraz przedstawicielami samorządu porozmawiać o kwestiach istotnych dla rolników z rejonu wileńskiego, problemach, z którymi na co dzień się mierzą oraz rozwiązaniach, jakich oczekują od samorządu. Dla samorządu ważne jest poznanie opinii i propozycji rolników zebranych w ciągu minionego roku.

Spotkanie odbędzie się 15 października 2026 r. (czwartek) o godz. 10.00 w sali Urzędu Stanu Cywilnego Samorządu Rejonu Wileńskiego (I piętro, ul. Rinktinės 50, Wilno).

Do 10 października obowiązuje uprzednia rejestracja uczestników. Formularz rejestracyjny znajduje się na stronie internetowej Samorządu Rejonu Wileńskiego: www.vrsa.lt.

Do 10 października obowiązuje uprzednia rejestracja uczestników. Formularz rejestracyjny znajduje się na stronie internetowej Samorządu Rejonu Wileńskiego: www.vrsa.lt. Samorząd zaprasza do udziału w spotkaniu oraz do przygotowania pytań i tematów do dyskusji.

Samorząd zaprasza do udziału w spotkaniu oraz do przygotowania pytań i tematów do dyskusji. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji **Samorządu Rejonu Wileńskiego**

eprasa.pl fd50ac91be

WYDARZENIA Litewska kultura zostanie zaprezentowana na sześciu kontynentach

W pierwszym półroczu przyszłego roku, kiedy Litwa będzie sprawować przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej (UE), kultura i sztuka naszego kraju będą prezentowane w 52 krajach na sześciu kontynentach – poinformowało w poniedziałek 28 września Ministerstwo Spraw Zagranicznych Litwy. Przewiduje się, że program kulturalny obejmie koncerty, wystawy, pokazy filmowe, przedstawienia teatralne i literackie, a także wspólne projekty z zagranicznymi twórcami. „Europa nie istnieje tylko w traktatach czy instytucjach. Istnieje dzięki chęci ludzi do wzajemnego poznawania się, dzielenia się doświadczeniami i wspólnego kształtowania przyszłości. Kultura stwarza wyjątkową okazję do dialogu, z którego rodzi się zaufanie i trwałe partnerstwa" – oświadczył minister spraw zagranicznych Kęstutis Budrys.

TRANSPORT Port w Kłajpedzie podpisał umowę z portem w Miami

Podpisanie w zeszłym tygodniu przez port w Kłajpedzie umowy o współpracy z portem w Miami w USA oraz listu intencyjnego z organizacją ds. rozwoju gospodarczego portu w Corpus Christi „Corpus Christi Regional Economic Development Corporation", otwiera nowe możliwości zwiększenia przepływu ładunków między Stanami Zjednoczonymi a Litwą oraz lepszego wykorzystania potencjału kraju jako kierunku rejsów wycieczkowych – twierdzi dyrektor portu. „Spośród 70 państw, z którymi port w Kłajpedzie łączy Litwę, Stany Zjednoczone są jednym z trzech najważniejszych kierunków pod względem wielkości przeładunków. Wzmacniamy współpracę z partnerami w USA i dążymy do tego, aby port w Kłajpedzie stał się coraz ważniejszymi bramami USA do Europy" – powiedział w komunikacie Algis Latakas. Oprócz wspomnianych umów kierownictwo portu w Kłajpedzie omówiło z amerykańskim gigantem branży rejsów wycieczkowych Carnival Corporation perspektywy przyciągnięcia większej liczby statków, promowania Litwy jako kierunku podróży oraz zwiększania rozpoznawalności tras na Morzu Bałtyckim.

BEZPIECZEŃSTWO Kraje bałtyckie proszą KE o przeznaczenie większych środków na obronę przed dronami

W odpowiedzi na prośbę krajów bałtyckich skierowaną do Komisji Europejskiej o pilne przyznanie środków na obronę przed bezzałogowymi statkami powietrznymi, minister obrony narodowej Robertas Kaunas stwierdza, że sygnały z Brukseli dotyczące dodatkowego finansowania są pozytywne. „My, jako państwa bałtyckie – Litwa, Łotwa i Estonia – uzgodniliśmy jednogłośnie, by zwrócić się do Komisji Europejskiej z prośbą o dodatkowe środki. Priorytety są takie same, czyli obrona powietrzna, jedynie sprzęt może się nieco różnić. Litwa koncentruje się głównie na wykrywaniu i wzmocnieniu środków kinetycznych" – powiedział w poniedziałek 28 września w Brukseli dla telewizji LRT Kaunas. „Sygnały są pozytywne. Te pozytywne sygnały oznaczają, że Komisja rozważy tę sprawę i sądzę, że w trakcie negocjacji ustalimy, na co zostaną przeznaczone środki" – stwierdził. Fińska gazeta Iltalehti poinformowała w zeszłym tygodniu, że ministrowie obrony Estonii, Łotwy i Litwy wysłali pismo do Brukseli, w którym zwracają się do Komisji Europejskiej o pilne przyznanie 500 mln euro na wzmocnienie ich zdolności obronnych przed dronami.

BEZPIECZEŃSTWO Litwa dąży do zacieśnienia współpracy z Interpolem

Litwa zamierza zacieśnić współpracę z Międzynarodową Organizacją Policji Kryminalnej (Interpol) i stworzyć lepsze warunki dla wizyt tej organizacji w kraju oraz zapewnić większą ochronę oficjalnych danych, archiwów i łączności.
W ubiegłym tygodniu rząd podjął decyzję o zwróceniu się do prezydenta Gitanasa Nausėdy z wnioskiem o upoważnienie ministra spraw wewnętrznych Martynasa Katelynasa do podpisania Umowy ramowej w sprawie przywilejów i immunitetów Interpolu. Jak wskazano w oświadczeniu rządu, przystąpienie do porozumienia powinno zwiększyć jasność prawną, ułatwić współpracę między instytucjami krajowymi a Interpolem, zmniejszyć obciążenia administracyjne oraz poprawić warunki przyjmowania wizyt przedstawicieli organizacji w Litwie. Przewiduje się również wzmocnienie ochrony oficjalnych danych, archiwów i łączności oraz stworzenie bezpieczniejszych warunków dla międzynarodowej wymiany informacji.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot.ELTA
alicja.klonowska@kurierwileński.lt

eprasa.pl fd50ac91be

Zbliża się nabór wniosków o modernizację bloków: priorytet dla samorządów, gdzie zapotrzebowanie największe

Marzysz o wygodniejszym, przytulniejszym i bezpieczniejszym życiu w odnowionych blokach, ale martwisz się o przyszłe obciążenia finansowe? Warto wiedzieć, że w zaplanowanym na koniec października naborze wniosków na o modernizację bloków pojawią się zmiany, które mogą zachęcić do podjęcia tego kroku.

Modernizacja bloków wielomieszkaniowych na Litwie **Fot. APVA**

Jedną z nowości w nadchodzącym naborze jest wprowadzenie wskaźnika wsparcia samorządów na renowację (lit. Savivaldybių paramos renovacijai indeksas, SPRI), według którego wszystkie samorządy w kraju zostały podzielone na trzy grupy — o najmniejszym, średnim i największym zapotrzebowaniu na wsparcie.

Aż 30 samorządów znalazło się w grupie o największym zapotrzebowaniu na wsparcie, dla której przewidziano 25-procentową dotację bazową. W tej grupie znalazły się samorządy kalwaryjski, wisagiński, Kozłowej Rudy i Pojegów (lit. Pagėgių), a także Birż, Wyłkowyszek (lit. Vilkaviškio), Szkud (Skuodo), Kielm (Kelmės), Łoździejów (Lazdijų), Ignaliny, Jeziorosów (Zarasų), Rosieni (lit. Raseinių), Radziwiliszek (Radviliškio), Jurborka, Janiszek (Joniškio), Okmian (Akmenės), Kupiszek, Onikszt, Szyłokarczmy (Šilutės), Pokroi (Pakruojo), Poswola (Pasvalio), Rokiszek, Olity, Szyłeł (Šilalės), Wiłkomierza (Ukmergės), Oran (Varėnos), Solecznik, Kiejdan, Prenów i Szak (Šakių).

„Do tej pory na Litwie obowiązywała jednakowa intensywność wsparcia, mimo że możliwości finansowe mieszkańców i samorządów, a także ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza w różnych regionach znacznie się różnią. Celem SPRI jest zapewnienie, by większa część wsparcia państwowego była jeszcze bardziej dostępna tam, gdzie jest najbardziej potrzebna" — mówi Gintarė Burbienė, dyrektor Departamentu Modernizacji Budynków w Agencji Zarządzania Projektami Środowiskowymi (APVA).

Wskaźnik SPRI został obliczony na podstawie publicznie dostępnych danych statystycznych — brane są pod uwagę dochody mieszkańców, stopa bezrobocia, ryzyko ubóstwa, odsetek osób otrzymujących dodatki na ogrzewanie oraz zdolność fiskalna samorządów. Dzięki tym wskaźnikom można właściwie ocenić zarówno możliwości finansowe mieszkańców, jak i ich wrażliwość społeczną.

MAKSYMALNA POMOC MOŻE WYNIEŚĆ 40 PROC.

W nowym naborze dla grupy o średnim zapotrzebowaniu na pomoc zastosowana zostanie 20-procentowa pomoc bazowa. Do tej grupy zaliczają się samorządy w powiatach: koszedarskim, malackim, telszańskim, tauroskim, święciańskim, retowskim (Rietavo), szawelskim, poniewieskim, druskienickim, janowskim, miasta Olity, rejonów płungiańskim i kretyngskim.

W grupie samorządów o najmniejszym zapotrzebowaniu na wsparcie, czyli tych najsilniejszych gospodarczo, będzie obowiązywać 15-procentowe wsparcie bazowe. Do tej grupy zaliczają się miasta: Wilno, Kowno, Kłajpeda, Szawle i Poniewież, rejony: wileński, kowieński i kłajpedzki, a także samorządy: Birsztan, Połągi, Neringi, Mariampola, Szyrwint, Elektrenaów, Trok i Uciany.

Przedstawicielka APVA dzieli się, że oprócz dotacji bazowej mieszkańcy będą mogli otrzymać po 5 dodatkowych punktów za każde dodatkowe rozwiązanie modernizacyjne objęte zachętą, na przykład modernizację węzła grzewczego i instalacji grzewczej, zastosowanie wytycznych samorządu dotyczących jakości architektonicznej lub wybór technologii renowacji z wykorzystaniem paneli elewacyjnych.

Jeśli na przykład mieszkańcy bloku o powierzchni 1550 mkw., który po modernizacji osiągnie klasę efektywności energetycznej B, zdecydują się na jedno z tych rozwiązań, dotacja może wynieść odpowiednio 156 550 euro, 195 300 euro albo 234 050 euro. W przypadku wyboru dwóch rozwiązań, w zależności od kategorii wsparcia w danym samorządzie, dotacja wzrosłaby do 195 300 euro, 234 050 euro albo 272 800 euro.

„Jeśli w projekcie wdrożysz wszystkie trzy promowane rozwiązania, do podstawowej kwoty można dodać łącznie 15 punktów procentowych. W takim przypadku ostateczny poziom wsparcia może wynieść do 30 proc., gdy samorząd ma 15-procentowe wsparcie podstawowe, do 35 proc., gdy wynosi ono 20 proc., oraz do 40 proc., gdy ustalono najwyższy — 25-procentowy — poziom podstawowy.

7.>>

eprasa.pl fd50ac91be

6.>>

Ten model pozwoli nie tylko uwzględnić różne możliwości finansowe mieszkańców, ale też zachęci do wybierania bardziej zrównoważonych rozwiązań modernizacyjnych" — zauważa Burbienė.

JAK OBLICZA SIĘ KONKRETNĄ KWOTĘ WSPARCIA?

Warto podkreślić, że 15, 20 czy 25 procent to nie jest bezpośrednia część dotacji w stosunku do całej wartości projektu. To wartość bazowa, na podstawie, której ustalane są stałe stawki wsparcia. Konkretna kwota wsparcia państwowego oblicza się, mnożąc ustaloną stawkę przez powierzchnię użytkową bloku wielomieszkaniowego.

„Jeśli mówimy o tym samym bloku o powierzchni 1550 mkw., który po modernizacji osiąga klasę efektywności energetycznej B, bez stosowania dodatkowych rozwiązań, to w kategorii 15 proc. wsparcie wyniosłoby około 117,8 tys. euro, w kategorii 20 proc. — 156,5 tys. euro, a w kategorii 25 proc. — 195,3 tys. euro. Im większy udział wsparcia państwowego, tym mniejszą kwotę mieszkańcy będą musieli sfinansować z kredytu preferencyjnego" — wyjaśnia dyrektor Departamentu Modernizacji Budynków APVA.

Po zrealizowaniu projektu i wypłaceniu pomocy państwowej przysługującej budynkowi oraz jego mieszkańcom saldo kredytu zostanie zmniejszone. Mieszkańcy będą musieli spłacić tylko tę część kredytu, która pozostała po uwzględnieniu pomocy.

Okres spłaty preferencyjnego kredytu na modernizację może wynosić do 20 lat. Przez pierwsze pięć lat mieszkańcy będą mieli roczną stopę procentową 3 proc. Mieszkańcy i administratorzy projektów mogą już zapoznać się ze wspomnianym SPRI w swoim samorządzie i z wyprzedzeniem ocenić, czy mogą skorzystać z dodatkowych form wsparcia.

Na nowy nabór wniosków przewidziano kwotę 259 mln euro. Planuje się sfinansować około 640 projektów modernizacji bloków, obejmujących ponad 21 tys. gospodarstw domowych.

Nowy model finansowania modernizacji bloków będzie obowiązywał dla projektów, które złożą wnioski po ogłoszeniu naboru planowanego na koniec października. Projekty, które otrzymały wsparcie w ramach poprzednich naborów, będą kontynuowane na warunkach obowiązujących w tamtym czasie.

Projekt „Wspieranie renowacji bloków wielomieszkaniowych" jest finansowany ze środków Funduszu Spójności.

Ieva Vidūnaitė

Zam. 2937

apva APLINKOS PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪRA
Finansuoja Europos Sąjunga

Wzruszająca homilia po ataku nożownika w Polsce. „Jestem uczniem mojego Pana, Jezusa Chrystusa"

We czwartek 24 września Polskę wstrząsnął atak nożownika na opactwo benedyktynek w Jarosławiu. Zginął ksiądz, są ranni. Służby potwierdziły, że nożownik działał pod wpływem problemów psychicznych. Jeden z księży, który ocalał, acz został ranny, wygłosił kazanie. Kazanie poruszające do głębi serca. Odniósł się do obywatelstwa nożownika.

Na Podkarpaciu w Polsce w opactwie w Jarosławiu doszło do ataku nożownika. Ataku dokonał 31-letni obywatel Ukrainy. Zginął ks. Stanisław Zbojnowicz. Trzy inne osoby są ranne.

W sobotę 26 września odbył się marsz milczenia, aby upamiętnić ks. Stanisława, który zginął z rąk nożownika. Uczestnicy nieśli znicze, flagi Polski. Ruchy polityczne zapowiedziały kolejne marsze.

Marsz został poprzedzony przez homilię wygłoszoną przez ks. Adriana. Poturbowany, z bandażem na głowie i widocznymi ranami oczu, wygłosił homilię na rzecz chrześcijańskiego miłosierdzia.

Duchowny zaapelował do wiernych o przebaczenie.

„Drodzy bracia, drogie siostry. Nie będę ukrywał, że dla mnie to kazanie jest trudne. Nie będę ukrywał, że ten czas, który ostatnio przeżywamy w sposób szczególny dla mnie jest ciężki. Ale wiem jedno, że jestem uczniem Jezusa Chrystusa. Jestem uczniem mojego Mistrza, jestem uczniem mojego Pana. A Chrystus uczy mnie miłości. Miłości, która dała się ukrzyżować. Miłości, która oddała życie za swoich nieprzyjaciół. Taki jest mój Pan i Mistrz. A ja jestem Jego sługą" — zaczął duchowny.

„Dobrze wiecie, że w wielu sytuacjach zawsze my kapłani tutaj w opactwie staraliśmy się służyć ze wszystkich sił. Jak potrafiliśmy, aby tylko ci, którzy do nas przychodzą, mogli odejść stąd pocieszeni, mogli otrzymać pomoc, mogli otrzymać ludzką życzliwość, mogli otrzymać wsparcie" — wyjaśniał.

„(...) Wybaczamy i prosimy o modlitwę za nas, ale w sposób szczególny proszę Was o modlitwę za naszego oprawcę i o łaskę nawrócenia dla niego. Jemu ta modlitwa jest najbardziej potrzebna. Zło, które się wydarzyło w naszym opactwie, musimy zwyciężyć miłością i przebaczeniem" — powiedział ks. Adrian.

„Proszę was, abyście nie winili narodu, z którego był oprawca, bo zła dokonał konkretny człowiek. Nie odpowiadajmy nienawiścią, ale miłością, wsparciem, zrozumieniem i troską" — podkreślił.

W sobotę Sąd Rejonowy w Jarosławiu zastosował wobec podejrzanego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres trzech miesięcy. Decyzją sądu areszt będzie wykonywany w warunkach szpitalnych. Z ustaleń biegłych psychiatrów wynika, że u mężczyzny stwierdzono ostre wielopostaciowe zaburzenia psychotyczne, co uniemożliwia przeprowadzenie czynności procesowych i przedstawienie zarzutów. ■

Opr. A.K. na podst. opactwo.pl, PAP, mat.pras.;

eprasa.pl fd50ac91be

„Kwiaty Polskie” wielkim świętem Wileńszczyzny

Honorata Adamowicz

Wilno w sobotę, 26 września, rozbrzmiało polską muzyką, śpiewem i tańcem. W Parku Górnym odbyły się „Kwiaty Polskie” im. Jana Gabriela Mincewicza, najstarszy i największy festyn kultury polskiej na Litwie. Na scenie wystąpiły dziesiątki zespołów z Wilna i Wileńszczyzny, 1150 artystów pokazało, że polska tradycja, pieśń i taniec nadal są żywą częścią życia polskiej społeczności na Litwie.

Podczas festynu wystąpiła także znana i lubiana na Wileńszczyźnie piosenkarka Ewelina Saszenko

Zanim rozpoczął się festyn, w wileńskiej Bazylice Archikatedralnej św. Stanisława i św. Władysława odprawiono Mszę Świętą w języku polskim. Uroczysta Eucharystia nadała wydarzeniu szczególną rangę, tym bardziej że nabożeństwa po polsku w wileńskiej katedrze odbywają się jedynie przy wyjątkowych okazjach.

Po nabożeństwie spod katedry do Parku Górnego ruszył barwny pochód zespołów i uczestników festynu. Był to piękny pokaz tego, że polska pieśń i taniec na Wileńszczyźnie wciąż są żywe, a tradycja przekazywana z pokolenia na pokolenie nadal ma swoje miejsce. „Kwiaty Polskie” po raz kolejny pokazały, że polska kultura tutaj żyje i rozwija się.

– To, że „Kwiaty Polskie” odbywają się dzisiaj w Wilnie, a nie w Niemenczynie, nie jest kwestią wyboru, lecz koniecznością. Tegoroczne wydarzenie zgromadziło około 1 150 artystów z ponad 50 zespołów. Niemenczyn po prostu nie ma obecnie odpowiedniej infrastruktury, aby przyjąć festyn w takiej skali. Nie rezygnujemy jednak z Niemenczyna. Chcemy tam wrócić. W tym roku względy logistyczne zdecydowały o przeniesieniu festynu do Wilna. Oczywiście szkoda, że nie ma ciągłości w jednym miejscu, ale z drugiej strony różnorodność również ma swoją wartość. „Kwiaty Polskie” mogą odbywać się w Wilnie, a w przyszłości ponownie rozkwitnąć w Niemenczynie – powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” prezes Związku Polaków na Litwie, przewodniczący Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin, poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski.

Tegoroczne „Kwiaty Polskie” stały się wielkim świętem polskiej społeczności na Litwie. Za przygotowaniem wydarzenia stały tygodnie intensywnej pracy organizatorów i osób zaangażowanych w każdy etap jego realizacji. Skala przedsięwzięcia była ogromnym wyzwaniem organizacyjnym, którego efektem stało się wielkie spotkanie polskich zespołów, artystów i mieszkańców.

– To ogromne bogactwo polskiej kultury na Litwie. Przyjechały zespoły z rejonu wileńskiego, solecznickiego, trockiego, święciańskiego, szyrwinckiego, a także z Wilna. To pokazuje, że polska społeczność na Litwie jest żywa, aktywna i potrafi się jednoczyć. „Kwiaty Polskie” są tego najlepszym dowodem.

9.>>

Na scenie w Parku Górnym wystąpiło 57 zespołów z Wilna i Wileńszczyzny, skupiających 1 150 artystów

eprasa.pl fd50ac91be

8.>>

To nie jest tylko koncert czy festyn. To spotkanie ludzi, którzy poprzez muzykę, taniec, język i tradycję pokazują, że polska kultura tutaj żyje i będzie żyła nadal – podkreślił Tomaszewski.

Czesław Olszewski, poseł na Sejm RL z ramienia Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim" podkreślił, że przeniesienie „Kwiatów Polskich" do Wilna ma szczególny, symboliczny wymiar.

– To bardzo piękna decyzja, że „Kwiaty Polskie" odbywają się właśnie tutaj, w Wilnie. To przepiękny festyn, który tym razem gości stolica – miasto Bożego Miłosierdzia. Odbywa się u stóp krzyża, co ma ogromne znaczenie symboliczne. Tegoroczne święto jest tym bardziej wyjątkowe, że po raz pierwszy odbywa się pod patronatem śp. Jana Gabriela Mincewicza, którego miałem zaszczyt znać i z którym miałem okazję współpracować w samorządzie rejonu wileńskiego. Bardzo się z tego cieszę.

Olszewski zaznaczył, że choć miejsce wydarzenia ma znaczenie, najważniejsza pozostaje idea, która łączy polską społeczność.

– Jak pięknie powiedziano dziś podczas Mszy Świętej, „Kwiaty Polskie" mogą kwitnąć wszędzie – i w Niemenczynie, i w Wilnie, i w całej naszej przepięknej Litwie – podkreślił.

Konstanty Radziwiłł, przewodniczący Rady ds. Polonii i Polaków za Granicą przy Prezydencie RP oraz były ambasador RP w Wilnie, odczytał list z Kancelarii Prezydenta RP, wystosowany do organizatorów i uczestników festynu przez minister Agnieszkę Jędrzak, nadzorującą Biuro do Spraw Polonii. W liście minister w imieniu prezydenta Polski Karola Nawrockiego i własnym przesłała pozdrowienia wszystkim uczestnikom „Kwiatów Polskich".

„Słowa podziękowania kieruję do Związku Polaków na Litwie oraz partnerów tegorocznego festynu za podjęcie trudu jego reaktywacji. Dzięki Państwa pasji, energii i zaangażowaniu to wyjątkowe dzieło, którego twórcą był Jan Gabriel Mincewicz, może trwać dalej, zachwycając bogactwem polskiej kultury. Życzę Państwu, aby tegoroczne „Kwiaty Polskie" stały się pięknym świętem polskiej wspólnoty, czasem radości, serdecznych spotkań oraz dumy z naszego wspólnego dziedzictwa" – napisała w liście minister Jędrzak.

Zanim rozpoczął się festyn, w wileńskiej Bazylice Archikatedralnej św. Stanisława i św. Władysława odprawiono Mszę Świętą w języku polskim

Zapewniła też, iż prezydent Polski docenia wszelkie starania rodaków żyjących poza granicami kraju na rzecz podtrzymywania więzi z Macierzą, a „sprawy Polaków na Litwie mają dla głowy państwa polskiego fundamentalne znaczenie, zwłaszcza w kontekście zachowania ich tożsamości oraz rozwoju życia oświatowego i kulturalnego".

Były ambasador RP w Wilnie Konstanty Radziwiłł przyjechał na festyn do Wilna razem z żoną Joanną. W rozmowie z „Kurierem Wileńskim" podkreślił, że udział w tym wydarzeniu był dla nich oczywisty.

– Wiem, że na temat miejsca, w którym powinny odbywać się „Kwiaty Polskie", była dyskusja. Uważam jednak, że dobrze, iż w tym roku festyn odbywa się w Wilnie. To serce Litwy i serce Wileńszczyzny. Pokazujemy w ten sposób, jak bardzo Polacy są przywiązani do swojej polskości i jak ważna jest dla nas tradycja przekazywana z pokolenia na pokolenie. Co ważne, tę tradycję pokazujemy również innym, nie tylko Polakom. To naprawdę wspaniały pomysł. Sama obecność ponad tysiąca tancerzy i śpiewaków jest już ogromnym sukcesem. Można powiedzieć, że sukces został osiągnięty jeszcze zanim święto na dobre się rozpoczęło – podkreślił Konstanty Radziwiłł.

Na scenie w Parku Górnym wystąpiło 57 zespołów z Wilna i Wileńszczyzny, skupiających 1 150 artystów. Były wśród nich zespoły pieśni i tańca, grupy wokalne, folklorystyczne i taneczne, chóry, zespoły dziecięce i młodzieżowe oraz kapele.

Podczas festynu wystąpiła także znana i lubiana na Wileńszczyźnie piosenkarka Ewelina Saszenko. Publiczność mogła oglądać występy połączonych chórów i zespołów tanecznych, a także poszczególnych grup. Nie zabrakło również recytacji.

Ważnym momentem festynu był muzyczny hołd oddany jego założycielowi, śp. Gabrielowi Janowi Mincewiczowi. Połączony chór wykonał kilka jego utworów, przypominając dorobek człowieka, który stworzył „Kwiaty Polskie" i przez lata był jednym z najważniejszych twórców polskiego życia kulturalnego na Wileńszczyźnie.

„Kwiaty Polskie" to najstarszy i największy festyn kultury polskiej na Litwie. Po raz pierwszy odbył się w 1989 r. w Niemenczynie, a jego pomysłodawcą i niestrudzonym organizatorem przez wiele lat był śp. Gabriel Jan Mincewicz, były prezes Związku Polaków na Litwie i kierownik Zespołu Pieśni i Tańca „Wileńszczyzna". ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

eprasa.pl fd50ac91be

Remonty stołecznych ulic potrwają także w przyszłym roku

Justyna Giedrojć

W Wilnie jednocześnie trwają remonty kilku ulic w centrum miasta. Z tego powodu ruch jest ograniczony na ulicach Niemieckiej, Trockiej, Barbary Radziwiłłówny oraz Maironio.

Na ulicy Trockiej (Trakų) obecnie realizowany jest drugi etap kompleksowego remontu.

– Prace obejmują odcinek ulicy od ulicy Pranciškonų do ulicy Kėdainių. Zakończenie prac w ramach tego etapu planowane jest do końca października tego roku. Wówczas odcinek ulicy Trakų zostanie otwarty dla ruchu i będzie można z niego korzystać do wiosny przyszłego roku, kiedy rozpoczną się prace w ramach trzeciego etapu. W trzecim etapie zostanie wyremontowany ostatni odcinek ulicy Trakų – od ulicy Kėdainių do ulicy Pylimo. Oznacza to, że cały projekt kompleksowego remontu ulicy Trakų zostanie zakończony dopiero po realizacji tego etapu – komentuje dla „Kuriera Wileńskiego" Laura Veliseičik, specjalistka ds. komunikacji w spółce Grinda.

Rozmówczyni podkreśla, że remont ulicy Trockiej jest skomplikowany nie tylko ze względu na zakres prac, ale również ze względu na specyfikę lokalizacji.

– Prace prowadzone są na terenie historycznej części Starego Miasta, dlatego wraz z modernizacją współczesnej infrastruktury konieczne jest zachowanie dziedzictwa archeologicznego i kulturowego. Stara infrastruktura inżynieryjna znajdująca się pod ulicą i w jej bezpośrednim sąsiedztwie również wymaga szczególnej uwagi. Modernizowane są sieci wodociągowe i kanalizacyjne, powstaje system odprowadzania wód opadowych a także remontowana jest nawierzchnia ulicy i chodniki. Podczas prac uwzględniana jest również konieczność przeprowadzenia badań archeologicznych oraz zabezpieczenia odnalezionych obiektów historycznych. Z tego względu przebieg prac w historycznej części miasta nie zawsze może wyglądać tak samo jak w przypadku standardowego remontu ulicy – wyjaśnia Laura Veliseičik.

Na ulicy Barbary Radziwiłłówny (Barboros Radvilaitės) zostały już zakończone prace wykonywane przez pracowników spółki Grinda.

– Na tej ulicy przebudowywano sieci wodociągowe i kanalizacyjne oraz wykonano infrastrukturę do odprowadzania wód opadowych. Obecnie prace kontynuują inni wykonawcy, którzy realizują pozostałe prace związane z modernizacją ulicy. Należy podkreślić, że modernizacja ulicy Barboros Radvilaitės jest projektem Samorządu Miasta Wilna, dlatego zakończenie prac Grindy nie jest równoznaczne z zakończeniem całego projektu ani z otwarciem ulicy dla ruchu – informuje rozmówczyni.

Modernizacja ulicy jest częścią szerokiego projektu realizowanego przez Samorząd Miasta Wilna. W ramach projektu modernizowana jest nie tylko nawierzchnia ulicy, ale również chodniki, infrastruktura publiczna, oświetlenie, zieleń oraz inne elementy. Ponieważ prace prowadzone są w historycznej części miasta, ich przebieg jest również uzależniony od wymogów związanych z ochroną zabytków i dziedzictwa archeologicznego.

Obecnie spółka Grinda prowadzi prace remontowe na ulicach: Jogailos, Vilniaus, Trakų, Konarskio, Latako, A. Goštauto, Gariūnų, Tarandės A2, Vileišio i Asanavičiūtės.

Na początku września do użytku po remoncie oddano odcinek ulicy J. Basanavičiaus – od ulicy Pylimo do Mindaugo. Na jednym z najważniejszych połączeń między Nowym Miastem a Starówką odnowiono nawierzchnię jezdni, wykonano system kanalizacji deszczowej, wymieniono znajdujący się w awaryjnym stanie wodociąg, wyremontowano chodniki, a także wyznaczono pasy rowerowe w obu kierunkach. Do końca października na ulicy zostaną zakończone pozostałe, pojedyncze prace, które nie będą miały wpływu na ruch.

W trakcie przebudowy, zgodnie z wymaganiami Departamentu Dziedzictwa Kulturowego, nie zmieniano położenia krawężników. Istniejącą szerokość ulicy podzielono jednak w taki sposób, aby obok ruchu samochodowego i transportu publicznego znalazło się również miejsce dla pasów rowerowych wyznaczonych w obu kierunkach. Przy budowie pasów rowerowych wykorzystano zabytkowy kamień, który dawniej pokrywał nawierzchnię ulicy. ■

Prace w historycznej części miasta, są uzależnione od wymogów związanych z ochroną zabytków i dziedzictwa archeologicznego **Fot. Marian Paluszkiewicz**

eprasa.pl fd50ac91be

„Zapiski oficera Armii Czerwonej” w Warszawie. 13 lat na scenie i około 150 występów

17 września, w 87. rocznicę sowieckiej agresji na Polskę, Polski Teatr „Studio” w Wilnie zaprezentował w warszawskim Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” spektakl „Zapiski oficera Armii Czerwonej”, oparty na powieści Sergiusza Piaseckiego.

Wystawienie tego tytułu w tak symbolicznym miejscu i dniu nadało wydarzeniu szczególny wymiar. Teatr stał się przestrzenią pamięci o wydarzeniach, które tragicznie zapisały się w historii Polski, oraz o ludziach dotkniętych sowieckimi represjami. Wśród gości znaleźli się przedstawiciele instytucji państwowych i środowisk pielęgnujących pamięć historyczną, w tym ks. dr hab. Jarosław Wąsowicz – salezjanin, historyk i kapelan Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Karola Nawrockiego.

Po 13 latach i około 150 występach „Zapiski oficera Armii Czerwonej” nadal bawią **Fot. Justyna Jabłonowska, IPN**

13 LAT NA SCENIE

Adaptacja powieści Piaseckiego znajduje się w repertuarze Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie już od 13 lat. W tym czasie spektakl został zagrany około 150 razy – na scenach na Litwie, w Polsce, Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Austrii, Czechach, Ukrainie, Słowacji i na Węgrzech. Wielokrotnie prezentowany był również za oceanem.

Głównym bohaterem jest młodszy lejtnant Michaił Zubow, który wraz z Armią Czerwoną wkracza na ziemie II Rzeczypospolitej. Całkowicie ukształtowany przez sowiecką propagandę postrzega świat przez pryzmat narzuconej ideologii. Charakterystyczne dla twórczości Piaseckiego groteska i humor służą ukazaniu absurdu totalitaryzmu, mechanizmów propagandy oraz zniewolenia ludzkiego myślenia.

ROLA, KTÓRA BAWI I ZMUSZA DO REFLEKSJI

W postać Michaiła Zubowa po raz kolejny wcielił się Edward Kiejzik, tworząc kreację, w której komizm i groteska przeplatają się z tragizmem. Jego bohater wywołuje śmiech, który szybko ustępuje refleksji. Właśnie ta cienka granica między humorem a dramatem stanowi o sile roli, którą aktor tworzy na scenie od 13 lat.

Edwardowi Kiejzikowi towarzyszyli Ewelina Stasiłowicz i Marek Pszczołowski. Spektakl wyreżyserował Sławomir Gaudyn, a nad jego artystycznym kształtem czuwa Lila Kiejzik.

ROK SERGIUSZA PIASECKIEGO

Warszawski występ był kolejnym ważnym wydarzeniem w historii spektaklu. 19 marca 2026 r. przedstawienie zaprezentowano w Belwederze podczas uroczystości poświęconej Sergiuszowi Piaseckiemu. W spotkaniu uczestniczył m. in. syn pisarza, prof. Władysław Tomaszewicz, a także przedstawiciele Kancelarii Prezydenta RP, Instytutu Pamięci Narodowej i Ambasady Litwy.

Tegoroczne prezentacje spektaklu wpisują się w obchody Roku Sergiusza Piaseckiego, ustanowionego przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w uznaniu dla jego dorobku pisarskiego oraz postawy patriotycznej.

Dla Polskiego Teatru „Studio” możliwość zagrania tego przedstawienia w Warszawie właśnie 17 września była czymś więcej niż kolejnym punktem w teatralnym kalendarzu. Była potwierdzeniem misji zespołu, który poprzez sztukę od lat pielęgnuje polską kulturę i język oraz zachowuje pamięć o historii, o której nie wolno zapomnieć.

Po 13 latach i około 150 występach „Zapiski oficera Armii Czerwonej” nadal bawią, skłaniają do refleksji i przypominają, jak niebezpieczne mogą być propaganda, manipulacja oraz odebranie człowiekowi zdolności samodzielnego myślenia. Co by się nie działo – teatr musi grać. ■

„Zapiski oficera Armii Czerwonej”

Na podstawie powieści Sergiusza Piaseckiego
Reżyseria: Sławomir Gaudyn
Występują: Edward Kiejzik, Ewelina Stasiłowicz, Marek Pszczołowski
Dyrektor artystyczny: Lila Kiejzik

eprasa.pl fd50ac91be

SAFE: 6,375 mld euro na wzmocnienie bezpieczeństwa Litwy

Litwa może wykorzystać do 6,375 mld euro z unijnego programu SAFE, który ma pomóc państwom UE w zwiększaniu bezpieczeństwa i rozwijaniu obronności.

Honorata Adamowicz

Pieniądze mają być przeznaczone m.in. na inwestycje w obronność, wspólne zakupy sprzętu wojskowego oraz rozwój europejskiego przemysłu obronnego. Pierwszą transzę w wysokości 956,3 mln euro Litwa otrzymała w czerwcu. SAFE jest programem pożyczkowym, co oznacza, że przekazane środki nie są bezzwrotną dotacją, lecz pożyczką na finansowanie inwestycji.

Generał Arvydas Pocius, członek Sejmowego Komitetu Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony oraz były dowódca Wojska Litewskiego, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim" podkreśla, że wykorzystanie środków z programu SAFE ma ogromne znaczenie nie tylko dla Litwy, ale również dla całej Unii Europejskiej.

– W obecnej sytuacji bezpieczeństwa niezwykle ważne jest, aby państwa europejskie miały możliwość wspólnego inwestowania i dokonywania zakupów. Wzmocnienie zdolności obronnych jednego państwa wzmacnia jednocześnie bezpieczeństwo całego regionu i Unii Europejskiej. Dla Litwy jest to szczególnie istotne ze względu na jej położenie geopolityczne i konieczność odpowiedniego przygotowania się na różne zagrożenia – mówi Arvydas Pocius.

Pieniądze z SAFE nie powinny być postrzegane wyłącznie jako fundusz na zakup uzbrojenia **Fot. Alfredas Pliadis, KAM**

SAFE TO NIE TYLKO BROŃ

Jak mówi pieniądze z SAFE nie powinny być postrzegane wyłącznie jako fundusz na zakup uzbrojenia.

– Bezpieczeństwo państwa wymaga znacznie szerszego podejścia. Za te pieniądze można kupić to, co jest potrzebne bezpieczeństwu i obronie naszego państwa. Temu właśnie służy ten program. To szeroki zakres. Nie chodzi tylko o armię i broń. Są też inne rzeczy. Jest marynarka wojenna, lotnictwo i wiele, wiele innych kwestii, które kompleksowo składają się na bezpieczeństwo i obronę państwa – wylicza.

W jego ocenie znaczenie może mieć także rozwój krajowego przemysłu, produkcji żywności oraz rolnictwa, szczególnie w kontekście zabezpieczenia strategicznych rezerw.

MILIARDY MAJĄ WZMOCNIĆ GRANICĘ I ODSTRASZANIE

Były dowódca Wojska Litewskiego podkreśla, że znaczenie SAFE dla Litwy wynika przede wszystkim ze skali dostępnego finansowania.

– Otrzymujemy ogromne pieniądze z Unii Europejskiej i te pieniądze są przeznaczone na wzmocnienie ochrony granicy państwowej, kwestie obronne oraz odstraszanie. Uważam, że to są podstawowe rzeczy – mówi.

Unijna Komisja Europejska wskazuje, że SAFE ma służyć m.in. zwiększaniu zdolności obronnych, gotowości i odporności państw oraz wzmacnianiu europejskiego przemysłu obronnego poprzez wspólne zakupy i współpracę. W przypadku Litwy pierwsza wypłata wyniosła 956,3 mln euro, czyli 15 proc. całej przyznanej kwoty.

LITEWSKI PRZEMYSŁ MA PRODUKOWAĆ WIĘCEJ

Pocius zwraca również uwagę na krajowy przemysł zbrojeniowy. Jego zdaniem SAFE powinien pomóc nie tylko w kupowaniu gotowego sprzętu, ale również w zwiększaniu własnych zdolności produkcyjnych.

– Oczywiście jest to także ważne dla naszego przemysłu, dla przemysłu zbrojeniowego, żeby mógł produkować to, co jest potrzebne naszemu państwu, właśnie dla bezpieczeństwa i obrony. To wpisuje się w szerszy cel instrumentu SAFE. Komisja Europejska wskazuje, że program ma zwiększać zdolności europejskiego przemysłu obronnego, wspierać wspólne zakupy i wzmacniać współpracę między państwami – mówi.

„PRIORYTETEM JEST BEZPIECZEŃSTWO"

Na pytanie, gdzie w pierwszej kolejności powinny trafić pieniądze, Pocius odpowiada bez wahania.

13.>>

eprasa.pl fd50ac91be

12.>>

– Uważam, że w obecnej sytuacji geopolitycznej zdecydowanym priorytetem jest bezpieczeństwo i obrona naszego państwa. Litwa już przeznacza rekordowe środki na obronność. SAFE ma więc stać się kolejnym źródłem finansowania wzmacniającego litewskie zdolności obronne. Kluczowe jest jednak, aby patrzeć na bezpieczeństwo szerzej – od armii, marynarki i lotnictwa, przez przemysł zbrojeniowy, aż po strategiczne zapasy i zdolność państwa do funkcjonowania w warunkach kryzysu – podkreśla Pocius.

Litewski rząd wyznaczył instytucje odpowiedzialne za realizację europejskiego instrumentu bezpieczeństwa SAFE. Podział kompetencji obejmuje zarówno wdrażanie planu inwestycji obronnych, jak i kontrolę wykorzystania pieniędzy oraz rozliczenia z Komisją Europejską.

Zgodnie z przyjętą w środę decyzją Ministerstwo Obrony Kraju (KAM) będzie odpowiadało za realizację Europejskiego Planu Inwestycji w Obronność, czyli planu SAFE, a także za koordynację i monitorowanie jego poszczególnych działań.

Za stronę finansową odpowiadać będzie Ministerstwo Finansów, które ma składać Komisji Europejskiej wnioski o wypłatę środków. Z kolei Agencja Zasobów Obronnych przygotuje, sprawdzi i podpisze deklaracje zgodności, a następnie przekaże je Ministerstwu Finansów.

KAM otrzymało również uprawnienia do sprawdzania, czy osiągane są pośrednie i końcowe wskaźniki określone w planie SAFE oraz czy nie dochodzi do naruszeń jego założeń.

Jeśli zostaną stwierdzone nieprawidłowości, resort będzie odpowiedzialny za podjęcie działań mających na celu ich usunięcie lub skorygowanie.

6,375 MLD EURO NA OBRONNOŚĆ

Stawka jest wysoka. W ramach SAFE Litwa może zaciągnąć pożyczkę w wysokości do 6,375 mld euro. Pieniądze mają zostać przeznaczone na realizację priorytetowych projektów związanych ze zdolnościami litewskiej armii oraz projektów dotyczących wsparcia Ukrainy.

Litwa podpisała umowę pożyczkową z Unią Europejską w maju, a w czerwcu zawarła z Komisją Europejską umowę wykonawczą.

Litewskie Ministerstwo Obrony wskazuje już konkretne kierunki wykorzystania pieniędzy z SAFE.

Środki mają być przeznaczone m.in. na formowanie dywizji wojsk lądowych, budowę Bałtyckiej Linii Obrony, wzmocnienie zdolności obrony powietrznej, zakup amunicji i sprzętu wojskowego, a także inne projekty związane z modernizacją armii. ■

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Środki mają być przeznaczone m.in. na formowanie dywizji wojsk lądowych
Fot. st. sierż. Arnas Čemerka, KAM

Zmiany w zasiłkach od lipca 2027 roku

Nowe zasady wypłacania zasiłków na opiekę nad dzieckiem mogą zacząć obowiązywać na Litwie od lipca 2027 roku. To jeden z elementów rządowego pakietu rodzinnego o łącznej wartości prawie 770 mln euro.
Minister opieki socjalnej i pracy Inga Ruginienė poinformowała, że termin wprowadzenia zmian będzie zależał od decyzji Sejmu podczas jesiennej sesji.
„Jeśli podczas tej jesiennej sesji przyjmiemy wszystkie zmiany, mam nadzieję, że już od przyszłego roku, od lipca – to najwcześniejszy termin – wejdą w życie zmiany dotyczące urlopów wychowawczych" – powiedziała w piątek 25 września Inga Ruginienė. Pakiet rodzinny zakłada podwyższenie zasiłków na opiekę nad dzieckiem i uelastycznienie zasad ich przyznawania. Na ten cel przewidziano 123,6 mln euro. Rodzice, którzy wybiorą półtoraroczny okres opieki nad dzieckiem, mieliby otrzymywać 100% dotychczasowego wynagrodzenia. Maksymalna wysokość świadczenia nie mogłaby jednak przekraczać 4 średnich wynagrodzeń (VDU). Obecnie limit wynosi dwa VDU. Pakiet przewiduje również 384,8 euro rocznie na każde dziecko na opiekę i zajęcia pozalekcyjne oraz jednorazowe świadczenie w wysokości 148 euro na przybory szkolne dla dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych, niezależnie od dochodów rodziny. Zwrot kosztów przyborów miałby obowiązywać od września 2027 roku.
Kolejne 11,3 mln euro przewidziano na zwiększenie zasiłków dla rodziców opiekujących się chorymi dziećmi. „Większość środków faktycznie zacznie obowiązywać od przyszłego roku – naszymi działaniami obalimy mit, że pozostawiamy zobowiązania jakiemuś innemu rządowi" – wyjaśniła minister. Cały pakiet obejmuje dziewięć środków. Wśród nich znalazły się również bezpłatne obiady dla uczniów klas od piątej do dziesiątej, program finansowania pierwszego mieszkania oraz wsparcie dla rodzin powracających na Litwę po emigracji.

Opr. J.B. na podst. ELTA

eprasa.pl fd50ac91be

Festiwal Sztuki Teatralnej „Sol Oriens”. Sosnowska: „Szukamy nowych form teatralnych”

Młodzieżowy Festiwal Sztuki Teatralnej „Sol Oriens” to spotkanie młodzieży z Polski i Wileńszczyzny. To dobra okazja do zobaczenia, kto o czym myśli, co kogo porusza, jakie są aktualne tematy – zapewnia jedna z organizatorek wydarzenia Bożena Sosnowska.

Antoni Radczenko

9–10 października, w Domu Kultury Polskiej w Wilnie, odbędzie się III Młodzieżowy Festiwal Sztuki Teatralnej „Sol Oriens”. Organizatorkami i koordynatorkami wydarzenia teatralnego są Justyna Moisejenko, Ewa Baliul i Bożena Sosnowska z młodzieżowego studia teatralnego „Sol Oriens”. Na festiwalu będą zaprezentowane spektakle z Litwy i Polski. – Dla mnie najważniejsze w festiwalu jest to, że spotkamy się i spędzimy te dwa dni na poznawaniu się, obserwowaniu jeden drugiego, wymianie doświadczeń. To dobra okazja do zobaczenia, kto o czym myśli, co kogo porusza, jakie są aktualne tematy dla młodzieży z Wilna i Polski. Osobiście dla mnie bardzo ważne jest dowiedzenie się, o czym myśli młodzież – mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Bożena Sosnowska, reżyserka teatralna.

W trakcie festiwalu swoje dokonania pokażą uczniowie polskich szkół na Litwie. Teatr „Wędrówka” z Gimnazjum im. Św. Rafała Kalinowskiego z Niemieża zaprezentuje spektakl „Zielony wędrowiec”. Zespół teatralny Zespół „Rendez-Vous” z Gimnazjum im. Ferdenanda Ruszczyca pokaże sztukę „Copy+paste”. Natomiast studium teatralne „Rotka” z Gimnazjum im. Władysława Syrokomli przybędzie na festiwal z przedstawieniem „Wilno najgorętszy punkt planety”. – To będzie dobra okazja, aby młodzież z Wileńszczyzny mogła siebie zobaczyć nawzajem. Zapoznać się poprzez sztukę. Ważny jest też element współpracy pomiędzy młodzieżą z Litwy i Polski. W jednym miejscu spotkają się teatry szkolne i młodzieżowe z Litwy i Polski. Sądzę, że to jest bardzo ważne – oświadcza Sosnowska.

Koordynatorkami wydarzenia są Justyna Moisejenko, Ewa Baliul i Bożena Sosnowska

> Grupa Szczupak działająca przy Staromiejskim Centrum Kultury Młodzieży w Krakowie przyjedzie z dziełem pod nazwą „Tu leży ptak pogrzebany”. Jest to opowieść o końcu rzeczywistości i świecie, w którym ptaki okazują się dronami, a śmierć nie dotyczy już ciał, lecz prawdy, zaufania oraz wspólnego języka. Twórcy określiają go mianem „biurowej mszy”.

Teatr Notoco Spektrum Akcja z Lublina przyjedzie do Wilna ze sztuką „Beświat”. „Bezświat” to lustro, w którym przegląda się nasza współczesność, to podróż przez świat zdominowany przez cyfrowy szum, gdzie autentyczność przegrywa z subskrypcją, a uważność staje się towarem deficytowym. Grupa teatralna Olimp, działająca przy Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Rokietnicy, pokaże spektakl „Demeter i Kora”. W przedstawieniu mit zostaje ożywiony energią młodego pokolenia. Grecki Olimp staje się miejscem pełnym temperamentu, rodzinnych napięć, zabawnych sytuacji i emocji, które – mimo upływu tysięcy lat – pozostają zaskakująco bliskie współczesnemu człowiekowi.

„Sceny symultaniczne”, Teatru Terminus A Quo z Nowej Soli, to to autorski spektakl wizyjny Edwarda Gramonta, w którym wyraźnie dominują sceny plastyczne a słowo jest rodzajem komentarza do projekcji poszczególnych etiud. Główny ciężar gry aktorskiej w tym spektaklu spoczywa na głównej bohaterce, która aktywnie uczestniczy w całym pro- 15.>>

eprasa.pl fd50ac91be

14.>>

cesie, przekazując tekst, biorąc udział w scenach dynamicznych (konwulsjach) a także kreując kolejne obrazy plastyczne.

Grupa Teatralna Pomarańcze w Uchu na Skarpie bez Kartki z Poznania zaprezentują spektakl „Próba bohatera". „Bycie bohaterem to podobno łatwe zadanie, zdobycie supermocy jest często mniej lub bardziej szczęśliwym przypadkiem. Korzystanie z tej nadprzyrodzonej siły to dla herosa coś naturalnego, jednakże czy po ich utracie jest w stanie odnaleźć się w realnym świecie? Czy bez tych wspaniałych umiejętności, nadal może mówić o sobie »bohater«?" – czytamy w opisie.

Grupa Szczupak działająca przy Staromiejskim Centrum Kultury Młodzieży w Krakowie przyjedzie z dziełem pod nazwą „Tu leży ptak pogrzebany". Jest to opowieść o końcu rzeczywistości i świecie, w którym ptaki okazują się dronami, a śmierć nie dotyczy już ciał, lecz prawdy, zaufania oraz wspólnego języka. Twórcy określają go mianem „biurowej mszy".

– Na pewno dla Polaków z Polski stanowimy pewną egzotykę. Mówimy inaczej, mamy inny akcent. Tym niemniej ci, z którzy znają nas dłużej, na pewno zaczynają nas postrzegać nie tylko przez pryzmat egzotyki, ale również przez nasze dokonania artystyczne – zaznacza w rozmowie z naszym dziennikiem Bożena Sosnowska.

Na zakończenie festiwalu zostanie pokazany spektakl taneczny „RAW" Teatru Physical ArtHouse. Jest to jedyny pokaz biletowany. Spektakl „RAW" to choreograficzny portret psychicznego napięcia. Surowy, niefiltrowany, bez korekty. Inspirowany formatem pliku fotograficznego, w którym każdy szczegół zostaje zachowany, a także rzeczywistymi wypowiedziami zebranymi metodą Verbatim, tworzy emocjonalny krajobraz utkany z autentycznych głosów osób doświadczających kryzysów psychicznych. – Bardzo się cieszymy, że na tegorocznej edycji będziemy mieli spektakl taneczny. Sądzę, że to jest bardzo dobra propozycja dla dorosłych i młodzieży. Spektakl między innymi porusza temat depresji. Szukamy nowych form teatralnych. Nie zamykamy się tylko i wyłącznie na teatrze dramatycznym. Będziemy mieli też wystawę Patrycji Stefanowicz „Kim jesteśmy?" oraz pokaz filmów Aurory Degesytė „Intensywniej" i „Nie pomogłam". Aurora również zaczynała u nas. Grała w „Robcziku". Moim zdaniem to jest bardzo ważne, że młodzi artyści będący na początku swej kariery mogą zaprezentować swoją twórczość – mówi Bożena Sosnowska.

Na festiwalu będą zaprezentowane spektakle z Litwy i Polski
Fot. Sol Oriens

Młodzieżowy Festiwal Sztuki Teatralnej „Sol Oriens" jest organizowany od trzech lat

eprasa.pl fd50ac91be

Miłość do słowa i języka. Karolina Malinowska o pracy tłumacza

30 września przypada Międzynarodowy Dzień Tłumacza. O specyfice pracy zawodowego tłumacza, wyzwaniach, jakie niesie ze sobą ten zawód, odpowiedzialności za słowo oraz o tym, co daje satysfakcję i motywuje do dalszego rozwoju opowiada Karolina Malinowska.

Justyna Giedrojć: Czy zawód tłumacza jest obecnie popularny?
Karolina Malinowska: Myślę, że to zależy od kombinacji językowych. W każdym razie na pewno jest nadal potrzebny, bo w obliczu konsekwencji wieży Babel kontakty międzyjęzykowe i międzykulturowe oraz potrzeba pomocy tłumacza, będącego też nieraz pośrednikiem kulturowym, przy porozumiewaniu się, nie zniknęły ani nie straciły na aktualności.

Co zadecydowało o tym, że wybrała Pani właśnie ten zawód?
Najbardziej chyba ogólna miłość do słowa i języka, a w szczególnie do języków, z którymi pracuję: polskiego i litewskiego.

Zawód tłumacza, jak też zresztą chyba każdy inny, przede wszystkim wymaga dużo praktyki – mówi Karolina Malinowska **Fot. Joanna Bożerodska**

Gdzie zdobywała Pani doświadczenie?
Zawód tłumacza, jak też zresztą chyba każdy inny, przede wszystkim wymaga dużo praktyki. Od początku swojej drogi miałam zasadę, by starać się nie odmawiać nawet wymagających propozycji tekstów do tłumaczenia, ani tych prostszych, monotonnych czy „mniej ciekawych" – by nabrać jak najwięcej wprawy. Poza tym świetnym nauczycielem tłumacza zawsze jest dobry redaktor. Współpraca z nim rzeczywiście wzbogaca.
Jestem też bezgranicznie wdzięczna osobom, które chętnie dzieliły się nie tylko swoim bezcennym doświadczeniem, ale też ufały i powierzały mi teksty do wspólnego tłumaczenia, nie szczędząc czasu na udzielenie trafnych uwag, porad. Wśród nich można wymienić m.in. świetne tłumaczki – dr Teresę Dalecką i Beatę Piasecką. Również wiele ciekawej współpracy w pierwszych latach mojego już „poważniejszego" wejścia w świat przekładów odbyło się w Instytucie Polskim w Wilnie – dziękuję pracownikom za zaufanie.
Miałam też wspaniałą możliwość uczestniczenia w dwutygodniowych warsztatach tłumaczeniowych pt. „Kuchnia przekładów literackich" (Literatūros vertimų virtuvė, 2021) w Międzynarodowym Centrum Tłumaczy i Pisarzy (TVRC) w Nidzie, gdzie moim mentorem był słynny tłumacz Vytas Dekšnys.
Nie sposób również pominąć fundamentalnego doświadczenia w pracy z językiem, jakie zyskałam w trakcie studiów licencjackich i magisterskich na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wileńskiego.

Jakie teksty najczęściej Pani tłumaczy?
W większości są to teksty z obszaru kultury: napisy do filmów, poezja, artykuły historyczne i inne, opisy i katalogi muzealne etc. Są to naprawdę bardzo różnorodne teksty: ostatnio ukazał się mój przekład książki o medytacji chrześcijańskiej pt. „Medytacja. Droga Miłującej Obecności". Obecnie pracuję nad kalendarzem myśli bł. Jerzego Matulewicza, i równolegle nad... książką o karate autorstwa Marka Kubiaka. I to jest właśnie piękne w tej pracy – nigdy się do końca nie wie, czym zaskoczy i przede wszystkim wzbogaci kolejne zlecenie.

Tłumaczyła Pani również utwory poetyckie. Czy przekład poezji wymaga większej wprawy i wysiłku niż tłumaczenie prozy?
Czasami poezja jest prostsza i przystępniejsza od prozy, a czasami – odwrotnie. Nie da się odpowiedzieć jednoznacznie. Każdy tekst jest wyjątkowy i bez względu na gatunek wymaga pewnego wyczucia oraz staranności w „przenoszeniu" zawartych w nim światów.

17.>>

eprasa.pl fd50ac91be

16.>>
Kiedyś, w latach szkolnych, a sporadycznie także później, sama pisałam wiersze. Poza tym od wielu lat śpiewam, co się przyczynia do pewnego wypracowania melodyjności, uwrażliwienia na rytm. Myślę, że w pewnym stopniu to muzyczne i osobiste doświadczenie było pomocne przy tłumaczeniu utworów poetyckich.

Czy rozwój sztucznej inteligencji i automatycznych tłumaczy wpłynie na zawód tłumacza?
Myślę, że sztuczna inteligencja będzie raczej narzędziem wspierającym naszą pracę. Z moich obserwacji i doświadczenia wynika, że technologia nie jest w stanie – przynajmniej na razie – w pełni wyprzeć człowieka z profesji tłumaczeniowej, ponieważ niuanse tekstowe wciąż wymagają żywego wyczucia językowego. Doskonale ujęła to dr Monika Bogdziewicz-Haber: „Sztuczna inteligencja nie przejmie nad nami kontroli, jeśli nadal będziemy chcieli wykonywać pracę intelektualną i twórczą. Bez nas AI to tylko szkielet (...)."

Czy zdarzały się zlecenia, które szczególnie zapadły w pamięć?
Ciepło wspominam nietypową pracę – która zresztą była jednym z moich pierwszych większych projektów tłumaczeniowych – a mianowicie przekład napisów do polskich filmów przedwojennych z okazji 100-lecia niepodległości Polski i Litwy. Oddanie barwności dawnego języka, szczególnie rymów w przypadku komedii, było pięknym wyzwaniem. Co więcej, te napisy miałam nie tylko tłumaczyć, ale też ręcznie przełączać podczas pokazów w kinie, gdyż stare taśmy filmowe nie miały tzw. timecode'ów. Podobne wyzwania towarzyszyły przy tłumaczeniu napisów do legendarnego serialu komediowego „Ranczo". Zresztą każde zlecenie ma swoje wyjątkowe trudności, których pokonanie zawsze przynosi ogromną satysfakcję.
Jeśli zaś chodzi o moje osobiste predyspozycje i zamiłowania, to największą radość sprawia mi praca z tekstami z obszaru duchowości chrześcijańskiej.

Co najbardziej fascynuje w tej pracy?
Ciągłe poszerzanie horyzontów, zawieranie nowych znajomości, odkrywanie odrębnych światów kulturowych. Tłumaczenie tekstów humanistycznych i z pokrewnych dziedzin zdecydowanie nie jest i nie może być banalne ani nużące. Podoba mi się też pewna elastyczność, możliwość zarządzania swoim czasem i pracy z domu, mimo związanych z tym wyzwań.■
Rozmawiała Justyna Giedrojć

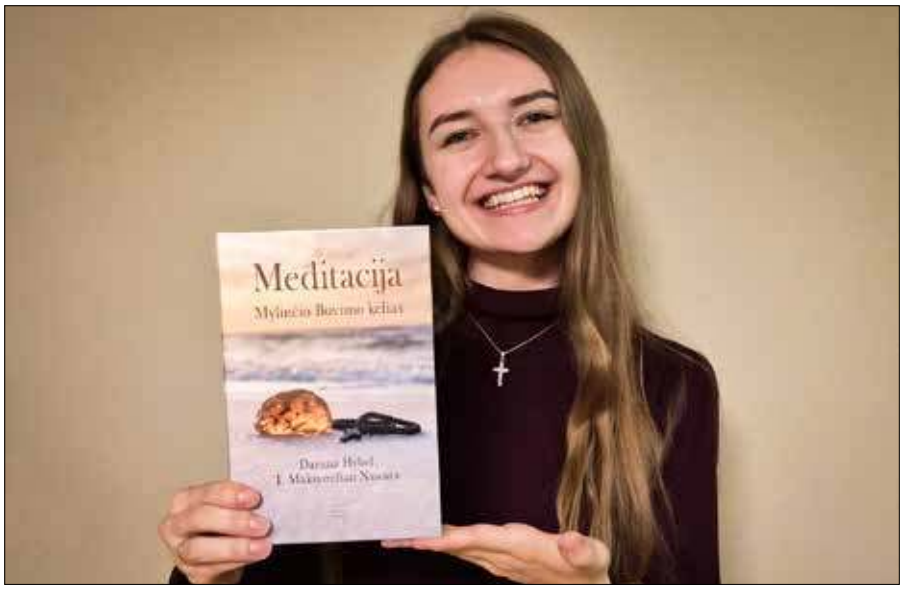

„Tłumaczę naprawdę różnorodne teksty: ostatnio ukazał się mój przekład książki o medytacji chrześcijańskiej" — mówi nasza rozmówczyni
Fot. archiwum prywatne, opr.red.

Leon XIV ostrzega przed utratą człowieczeństwa

Papież Leon XIV podczas pierwszej papieskiej podróży do Francji ostrzegł przed zagrożeniami związanymi ze sztuczną inteligencją i rozwojem technologii. Zaapelował o kształtowanie wrażliwości etycznej, która pozwoli zachować człowieczeństwo. Odniósł się do sztucznej inteligencji, której temat od początku pontyfikatu wyróżniał tego papieża — zresztą pierwsza encyklika Leona XIV dużo o tym mówi, zatytułowana „Magnifica Humanitas", czyli „Wspaniałe Człowieczeństwo"...
Przemawiając w piątek 25 września do prezydenta Emmanuela Macrona i dyplomatów w Pałacu Elizejskim, Leon XIV poruszył kwestie dotyczące postępu naukowego, życia oraz praw człowieka. Zwrócił uwagę na wyzwania związane ze sztuczną inteligencją, wyścigiem zbrojeń jądrowych i innymi zagrożeniami dla życia.
„Jeśli nie chcemy stracić człowieczeństwa w raju, w którym maszyny wkraczają w nasze codzienne życie i je determinują, konieczne jest pilne kształtowanie wrażliwości etycznej oraz umiejętności rozpoznawania dobra moralnego" – powiedział w Pałacu Prezydenckim.
„Czasami niepokoją mnie te tendencje społeczne, przez które nauka i technologia narażone są na ryzyko przekształcenia się w projekty nastawione na zysk, propagujące manipulacje genetyczne, macierzyństwo zastępcze, handel organami ludzkimi czy możliwość samodzielnego zaplanowania własnej śmierci" – powiedział Leon XIV.
W czerwcu francuski parlament uchwalił ustawę, która przyznaje prawo do pomocy w umieraniu niektórym nieuleczalnie chorym dorosłym.
Leon XIV przybył w piątek do Francji z pierwszą od 18 lat oficjalną wizytą papieską w tym kraju. Wśród głównych tematów wizyty znalazły się sztuczna inteligencja (AI), młodzi wierni oraz przyszłość kontynentu.

Opr. J.B. na podst. BNS

eprasa.pl fd50ac91be

Rossa mówi wieloma językami. 225 lat nekropolii, o której pamięć łączy Wilno

W 2026 roku Wilno obchodzi 225. rocznicę założenia Cmentarza na Rossie – jednej z najstarszych i najważniejszych nekropolii w regionie, przestrzeni pamięci, w której krzyżują się losy Polaków, Litwinów i wielu innych społeczności dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

Z tej okazji Wileńska Agencja Odnowy Starego Miasta (lit. Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūra, VSAA) realizuje międzynarodowy projekt „Wileński Cmentarz na Rossie: historia, dziedzictwo i pamięć", łączący wykłady, spacery z ekspertami oraz współpracę badaczy z Litwy i Polski. O genezie inicjatywy, trudnej codzienności opieki nad zabytkową nekropolią i planach na przyszłość rozmawiamy z przedstawicielką agencji Jurgą Jackevičiūtė-Meškienė.

Ilona Lewandowska: Czym na co dzień zajmuje się Wileńska Agencja Odnowy Starego Miasta i jak tegoroczny cykl wydarzeń wpisuje się w Państwa misję?

Jurga Jackevičiūtė-Meškienė: Wileńska Agencja Odnowy Starego Miasta działa w obszarze kultury i ochrony wartości zabytkowych. Została powołana w 1998 r. przez Samorząd Miasta Wilna i realizuje postanowienia Konwencji o Ochronie Światowego Dziedzictwa. Naszym celem jest bycie instytucją realnie użyteczną dla mieszkańców – prowadzącą edukację nieformalną, konsultacje, badania, monitoring obiektów dziedzictwa oraz upowszechniającą wiedzę o wartościach kulturowych stolicy.

Chcemy należeć do grona najbardziej aktywnych uczestników sieci obiektów Światowego Dziedzictwa UNESCO w regionie Morza Bałtyckiego i Europy Północno-Zachodniej. Dlatego organizujemy wykłady, tematyczne wycieczki, trasy poznawcze dla młodzieży, programy edukacyjne dla dzieci. Kształtowanie świadomości ochrony dziedzictwa – zwłaszcza wśród młodych ludzi – to jeden z naszych priorytetów. Z tego właśnie wyrósł pomysł cyklu publicznych wykładów i spacerów poświęconych Rossie.

Do kogo przede wszystkim kierują Państwo te wydarzenia? Czy profil uczestników wpływa na kształt programu?

Główną ideą projektu jest wszechstronne przybliżenie historii Cmentarza na Rossie – jako wyjątkowej części wileńskiego krajobrazu kulturowego i historycznego – oraz ukazanie relacji między miastem a kulturą śmierci w różnych epokach. Chciałabym, aby spotkania zachęcały nie tylko do pogłębiania akademickiej wiedzy, lecz także angażowały szeroką społeczność, wzmacniając świadomy stosunek do dziedzictwa.

Już po kilku pierwszych wydarzeniach widzimy duże zainteresowanie mieszkańców Starego Miasta, lokalnych społeczności, a także specjalistów z wileńskich instytucji kultury. Bardzo cieszy mnie udział przedstawicieli mniejszości narodowych – to pokazuje, że Rossa jest przestrzenią wspólnej pamięci.

Dlaczego właśnie w tym roku zdecydowali się Państwo skupić na Cmentarzu na Rossie? Jakie cele stoją za tym wyborem?

W 1801 r. założono Cmentarz na Rossie – pierwszą nekropolię poza granicami dawnego Wilna. W 2026 r. obchodzimy 225. rocznicę tego wydarzenia, co zostało odnotowane również w rezolucji Sejmu Republiki Litewskiej dotyczącej ważnych dla Litwy wydarzeń i postaci. To idealny moment, by zaprosić do współpracy litewskich i polskich badaczy dziedzictwa, historyków i specjalistów kultury, którzy przedstawią najnowsze wyniki badań.

19.>>

Do wycieczki po Rossie zapraszają wykładowca Uniwersytetu Wileńskiego, specjalista ds. komunikacji dziedzictwa kulturowego, doc. dr. hab. Krzysztof Tolkaczewski oraz przedstawicielka Wileńskiej Agencji Odnowy Starego Miasta Jurgą Jackevičiūtė-Meškienė

eprasa.pl fd50ac91be

18.>>
Rossa to miejsce, w którym szczególnie wyraźnie splatają się interpretacje wspólnej pamięci historycznej. Istnieją też konkretne, nierozwiązane kwestie – choćby opracowanie zasad gospodarowania drzewostanem na cmentarzu. Dlatego wierzę, że projekt nie będzie jednorazowy: jego efektem mogą stać się nowe rozwiązania i działania instytucji odpowiedzialnych za opiekę nad nekropolią.

Jak wybierają Państwo tematy wykładów i spacerów? Czym kierują się Państwo, dobierając prelegentów?
Przyznaję, że kierowałam się intuicją i własnymi zainteresowaniami, choć może to zabrzmieć nieco egoistycznie. Po latach pracy edukacyjnej wiem, że to, co mnie fascynuje, często okazuje się interesujące także dla innych. Od dawna śledzę badania historyczki Vidy Girininkienė dotyczące wileńskich cmentarzy – przeczytałam wszystkie jej książki, uczestniczyłam w wycieczkach, a jako agencja prowadziliśmy monitoring nagrobków i miejsc pochówku, ponieważ właśnie to zadanie zostało nam powierzone.
Tematy ukształtowały się więc bardzo naturalnie. Zależy mi na przedstawieniu Rossy jako wielokulturowej przestrzeni pamięci, ważnej dla wileńskiego krajobrazu kulturowego. Jestem wdzięczna wszystkim prelegentom, którzy zgodzili się wziąć udział.

Jaką rolę w tegorocznym programie odgrywa współpraca z polskimi instytucjami – zwłaszcza z „Poloniką" i Instytutem Polskim w Wilnie?
Rossa w niezwykle wyrazisty sposób świadczy o wzajemnym oddziaływaniu tradycji polskiej i litewskiej. To materialny ślad wspólnego dziedzictwa dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Badacze Instytutu „Polonika" wykonują ogromną pracę: dokumentują inskrypcje, odczytują je, opisują ikonografię. Ich najnowsze ustalenia znacząco wzbogacają nasz cykl.

Jakie wyzwania wiążą się z opieką nad tak rozległą i historycznie złożoną nekropolią?

Rossa to miejsce, w którym szczególnie wyraźnie splatają się interpretacje wspólnej pamięci historycznej Polaków i Litwinów

Wyzwań jest wiele. Trzeba dbać o elementarny porządek i bezpieczeństwo – po zmroku zdarzają się osoby zachowujące się niekulturalnie, niszczące dziedzictwo. Coraz częstsze burze i wichury przewracają drzewa, które same w sobie są cenne, ale ich usuwanie oraz porządkowanie zniszczonych nagrobków pochłania ogromne środki. Postępuje też stopniowa utrata czytelności inskrypcji.
Wszystkie te działania wymagają przede wszystkim zasobów ludzkich – kompetentnych, zaangażowanych osób.

Czy po zakończeniu tegorocznego cyklu planują Państwo kontynuację podobnych inicjatyw?
Pomysłów jest naprawdę wiele i bardzo liczę na ich realizację. Najpierw jednak musimy zakończyć obecny projekt – nie byłoby go bez wsparcia Ambasady Polski na Litwie. Jestem również ogromnie wdzięczna „Polonice", która dostrzegła sens i wartość zaangażowania w to przedsięwzięcie. ■

Rozmawiała Ilona Lewandowska
Fot. Ervinas Paulauskas

MRF MĖDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Nadchodzące wydarzenia w ramach cyklu „Wileński Cmentarz na Rossie: historia, dziedzictwo i pamięć"

8 października, godz. 17.30 – wykład doc. dr Neriji Putinaitė „Polityka śmierci w sowieckiej Litwie"
10 października, godz. 10.00 i 14.00 – spacery dr Magdaleny Gutowskiej „Cmentarz na Rossie. Historie zapisane w kamieniu" (w języku polskim i angielskim)
20 października, godz. 17.30 – wykład Ilony Lewandowskiej „Człowiek, który ratował ludzi: Andrzej Gdowski i Cmentarz na Rossie"
21 października, godz. 16.00 – dyskusja „Cmentarze na Rossie w XXI wieku: ochrona i pielęgnacja"
Udział we wszystkich wydarzeniach jest bezpłatny. Na część wydarzeń obowiązuje rejestracja pod adresem: **vsaagentura@gmail.com**
Organizator: Wileńska Agencja Odnowy Starego Miasta
Finansują: Departament Dziedzictwa Kulturowego przy Ministerstwie Kultury oraz Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie
Partnerzy: Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA oraz Instytut Polski w Wilnie

eprasa.pl fd50ac91be

Z Wilna na Jasną Górę – pierwsza wspólna pielgrzymka harcerzy ZHPnL

W dniach 11–13 września 2026 r. grupa 39 harcerzy, wędrowników, instruktorów i rodziców ze Związku Harcerstwa Polskiego na Litwie wyruszyła z Wilna do Częstochowy, aby po raz pierwszy wspólnie uczestniczyć w Harcerskiej Pielgrzymce ZHR na Jasną Górę.

Była to dla nas nie tylko podróż licząca setki kilometrów. Była to prawdziwa pielgrzymka – czas drogi, niewygody, spotkania, braterstwa, ale przede wszystkim modlitwy i łaski Bożej.

Pierwszy dzień od samego początku przyniósł wiele wyzwań. Kiedy dotarliśmy do Częstochowy i wysiedliśmy z pociągu, padał deszcz. I właściwie nie przestawał padać. Było zimno i mokro, a po wielogodzinnej podróży z Wilna byliśmy już zmęczeni. Trzeba było jednak dotrzeć na miejsce, przejść rejestrację, rozstawić namioty i przygotować naszą bazę.

Pomimo pogody właśnie ten pierwszy dzień pozostawił wiele mocnych wspomnień. Był czas pierwszych spotkań z harcerzami przybyłymi z różnych stron, wspólnej pracy przy namiotach i doświadczenia, że od tej chwili stajemy się częścią znacznie większej harcerskiej wspólnoty.

Wieczorem udaliśmy się na wały Jasnej Góry, gdzie uczestniczyliśmy w Drodze Krzyżowej. Po całym dniu podróży, zmęczeniu, zimnie i deszczu był to szczególny czas modlitwy i skupienia.

A później wydarzyło się coś, co osobiście pozostanie dla mnie jednym z najmocniejszych obrazów całej pielgrzymki. Mimo deszczu odbyło się harcerskie ognisko. Około 1 500 harcerzy stanęło razem w jednym wielkim, bratnim kręgu. Trudno było objąć wzrokiem wszystkich. Patrząc na ten krąg, można było bardzo konkretnie doświadczyć tego, czym jest harcerskie braterstwo: różne środowiska i różne miejsca, z których przyjechaliśmy, a jednak jeden duch, jedno Przyrzeczenie, jedna wiara i jedna wspólnota.

Po deszczowym i zimnym piątku sobotni poranek przywitał nas słońcem. Dzień rozpoczęliśmy Eucharystią w Dolinie Miłosierdzia. Następnie uczestnicy wyruszyli na przygotowane dla nich ścieżki programowe. Wędrownicy rozpoczęli swoją wędrówkę jeszcze przed Mszą św., natomiast harcerze wyruszyli na swoją ścieżkę po Eucharystii. Rodzice, którzy towarzyszyli naszej grupie, mieli natomiast możliwość uczestniczenia w konferencji przygotowanej dla instruktorów.

Po południu ponownie spotkaliśmy się jako wielka wspólnota podczas apelu na błoniach jasnogórskich. Następnie udaliśmy się do kaplicy, gdzie odbyło się uroczyste odnowienie zawierzenia Matce Bożej w 30. rocznicę zawierzenia ZHR.

Wieczorem można było wybrać jedną z przygotowanych propozycji. Część harcerzy udała się do Doliny Miłosierdzia na koncert uwielbienia z udziałem ks. Jakuba Bartczaka. Był śpiew, radość, taniec i wspólna modlitwa. Inni skorzystali z możliwości obejrzenia filmu.

O godz. 21.00 spotkaliśmy się ponownie na Apelu Jasnogórskim. Po nim rozpoczął się szczególny czas adoracji i czuwania w bazylice. Po intensywnym dniu był to moment ciszy, w której każdy mógł stanąć przed Bogiem ze swoimi intencjami, podziękowaniami i tym wszystkim, z czym przyjechał na Jasną Górę.

Niedziela rozpoczęła się dla naszej grupy bardzo wcześnie. O godz. 6.00 udaliśmy się na Mszę św. do kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej. Dla mnie osobiście modlitwa przed Jasnogórskim Obrazem była drugim – obok wielkiego bratniego kręgu – szczególnie mocnym doświadczeniem tej pielgrzymki. Po dniach pełnych drogi, ludzi, rozmów i wydarzeń mogliśmy stanąć przed Matką Bożą ze wszystkim, co przywieźliśmy z Wilna i czego doświadczyliśmy podczas tych dni.

21.>>

Uczestnicy pierwszej wspólnej pielgrzymki ZHPnL na Jasną Górę

eprasa.pl fd50ac91be

20.>>

Po Eucharystii przyszedł czas na zwinięcie namiotów, spakowanie naszej bazy i rozpoczęcie drogi powrotnej. Nie obyło się bez kolejnych przygód, problemów i opóźnień pociągów. Ostatecznie jednak szczęśliwie udało nam się dotrzeć do Wilna zgodnie z planem.

Ta pierwsza wspólna pielgrzymka ZHPnL na Jasną Górę pokazała nam, że pielgrzymowanie nie oznacza wygody. Był deszcz, zimno, zmęczenie, ciężkie plecaki, namioty i długa podróż. Ale właśnie pośród tych zwyczajnych trudności mogliśmy doświadczyć czegoś znacznie ważniejszego – braterstwa, wspólnoty, modlitwy i obecności Boga w drodze.

Pozostaje również wdzięczność wobec ludzi, bez których ta wyprawa nie mogłaby się odbyć. Szczególne podziękowania kierujemy do rodziców, którzy podjęli trud pielgrzymowania razem z nami: Katarzyny i Romana Melechinów, Wiktora Środy oraz Anny Szatkowskiej. Ich obecność i pomoc były dla naszej grupy bardzo ważne.

Dziękujemy również Związkowi Harcerstwa Polskiego na Litwie za częściowe sfinansowanie naszego wyjazdu, dzięki czemu tak liczna grupa mogła wyruszyć z Wilna na Jasną Górę.

Szczególne słowa wdzięczności kierujemy do całej kadry organizującej Harcerską Pielgrzymkę ZHR za otwartość, życzliwe przyjęcie harcerzy z Litwy i możliwość przeżywania tych dni razem. Dziękujemy komendantowi pielgrzymki hm. Marcinowi Żukowskiemu HR oraz wszystkim, którzy swoją służbą stworzyli to niezwykłe wydarzenie.

Wracamy do Wilna z nadzieją, że nie był to jednorazowy wyjazd, lecz początek nowej tradycji ZHPnL. Chcielibyśmy, aby droga z Wilna na Jasną Górę stała się szlakiem, na który w kolejnych latach będą wyruszać następni harcerze.

Bo warto czasem opuścić wygodę, wziąć plecak i wyruszyć w drogę, żeby na jej końcu odkryć, że najważniejsze nie jest to, ile kilometrów przebyliśmy, lecz z Kim i po co tę drogę przeszliśmy.

Czuwaj!

ks. pwd. Edward Rynkiewicz HL
Kapelan ZHPnL
Fot. autor

Wracamy do Wilna z nadzieją, że nie był to jednorazowy wyjazd, lecz początek nowej tradycji ZHPnL

Był czas pierwszych spotkań z harcerzami przybyłymi z różnych stron, wspólnej pracy przy namiotach

Harcerze z Wilna na Jasnej Górze

eprasa.pl fd50ac91be

Scenariusz rzadki, ale możliwy: raptem masz więcej pieniędzy. Szast-prast możesz stracić, chyba że…

Choć na Litwie poziom życia wzrósł, to wciąż nagłego przypływu gotówki zazwyczaj doświadczamy albo po sprzedaży mieszkania, albo we snach. Jeśli jednak taki przyjemny „cud" nas spotkał, warto przyjrzeć się radom eksperta, co zrobić, aby szast-prast tego nie stracić.

Spadek, premia, prezent czy wspomniany już dochód ze sprzedaży mieszkania mogą zwiększyć swobodę finansową. Bez odpowiedniego planu pieniądze można jednak szybko wydać lub ulokować w ryzykowny sposób. To znaczy – ktoś na nas zarobi, ale nie my. Gediminas Dirkstys, zarządzający kontami w banku Luminor, radzi, od czego zacząć.

„Duża kwota niekoniecznie musi być przeznaczona na jeden cel. Jedną część można przeznaczyć na zabezpieczenie finansowe, inną – na najbliższe plany, a na długoterminowe inwestycje przeznaczyć tylko te pieniądze, które nie będą potrzebne przez dłuższy czas. Taki podział pomaga zachować elastyczność i uniknąć sytuacji, w której w razie nieoczekiwanej potrzeby sprzedaje się inwestycje w niekorzystnym momencie" – mówi Gediminas Dirkstys.

NAJPIERW PODUSZKA FINANSOWA!

Niech Czytelnik wierzy, żadna poduszka nie pomaga spać dobrze tak bardzo, jak stabilna poduszka finansowa. Przed rozpoczęciem inwestowania warto zgromadzić rezerwę wystarczającą na co najmniej 3-6 miesięcy niezbędnych wydatków. Pieniądze powinny być łatwo dostępne, np. na koncie oszczędnościowym, ale też zabezpieczone.

Należy też przeanalizować kosztowne zobowiązania. Roczne oprocentowanie kredytów może wynosić około 15–20 proc., dlatego w niektórych przypadkach ich spłata może być korzystniejszym pierwszym krokiem niż inwestowanie. Wszak mniej stracić, to już jakby zarobić.

Osobno warto zabezpieczyć środki potrzebne w najbliższym czasie, np. na remont mieszkania lub zakup samochodu. Jeśli pieniądze będą potrzebne za rok lub dwa, ekspert odradza lokowanie ich w instrumentach o dużym ryzyku.

INWESTOWANIE MOŻNA ROZŁOŻYĆ W CZASIE

Środki przeznaczone na inwestowanie długoterminowe powinny być na tyle bezpieczne dla domowego budżetu, by ich chwilowe wahania wartości nie powodowały trudności finansowych. Przed rozpoczęciem inwestowania warto jasno określić cel, czas trwania oraz poziom ryzyka, który jesteś w stanie zaakceptować.

„Nie ma jednej uniwersalnej odpowiedzi na pytanie, czy zainwestować całą kwotę od razu, czy robić to stopniowo. Jeśli jednak nie masz doświadczenia w inwestowaniu lub obawiasz się wahań rynkowych, lepiej zacząć od mniejszej kwoty, a pozostałe środki inwestować w ratach, na przykład co miesiąc przez pół roku lub rok. W ten sposób lepiej zrozumiesz swoją reakcję na zmiany wartości i zmniejszysz ryzyko podejmowania decyzji pod wpływem emocji" – twierdzi ekspert.

Początkującym zaleca się proste, przejrzyste i szeroko zdywersyfikowane instrumenty, których działanie, ryzyko i opłaty są zrozumiałe.

SZYBKI ZYSK MOŻE BYĆ PUŁAPKĄ

Do częstych błędów należy inwestowanie w niezrozumiałe instrumenty, lokowanie zbyt dużej kwoty w jednym miejscu oraz kierowanie się wynikami osiągniętymi w przeszłości. Te ostatnie nie gwarantują przyszłych zysków.

„Nie należy ślepo polegać na krótkoterminowych wiadomościach rynkowych, rekomendacjach znajomych ani na strachu przed przegapieniem rzekomo wyjątkowej okazji. Ważne jest, aby z wyprzedzeniem zaplanować, jak będziesz postępować w obliczu wahań rynkowych i nie zmieniać obranego kierunku wyłącznie pod wpływem emocji" – podkreśla Gediminas Dirkstys.

Osoby, które niespodziewanie otrzymały większą kwotę, mogą stać się celem oszustów inwestycyjnych. Podejrzenia powinny wzbudzić obietnice wyjątkowego lub gwarantowanego zwrotu, niejasny dostawca usług, niespodziewany telefon czy oferta przesłana przez media społecznościowe. Szczególnie niebezpieczne są prośby o zainstalowanie programu do zdalnego dostępu lub podanie danych logowania do bankowości internetowej. W takim przypadku czewona lampka musi nam wręcz nie świecić się, a wybuchać! ■

Opr. J.B. na podst. Luminor

Otrzymanie większej kwoty dla wielu osób oznacza nowe możliwości, ale także trudne decyzje finansowe **Fot. Magnific.com**

eprasa.pl fd50ac91be

Roztargnienie czy Alzheimer? Litewska neurolog podaje przykłady. „Wczesna diagnoza ma znaczenie”

Każdy czasem może zapomnieć, gdzie są klucze, po co wszedł do pokoju, jak nazywa się znajomy, ale to jeszcze nie musi być objaw. Litewska neurolog wyjaśnia i podaje przykłady, jak odróżnić chorobę od roztargnienia. A co, jeśli to jednak choroba? Dobra i zła nowina. Zła – krzyżówki i „magiczne programki” na telefon nie pomagają.

Wspólne zajęcia i aktywność są ważną częścią życia osób z chorobą Alzheimera **Fot. Magnific.com**

KIEDY PAMIĘĆ POWINNA NIEPOKOIĆ?

Dr Rosita Burbaitė, neurolog z kliniki diagnostyczno-chirurgicznej Meliva, podkreśla, że zmiany w pamięci są najczęściej występującym pierwszym objawem choroby Alzheimera. We wczesnym stadium zwykle pogarsza się zdolność zapamiętywania nowych informacji i przypominania sobie niedawnych wydarzeń, podczas gdy starsze wspomnienia mogą pozostawać lepiej zachowane.

„Osoba chora może zacząć zadawać w kółko te same pytania, nie pamiętać niedawnej rozmowy lub spotkania, częściej szukać przedmiotów oraz mieć trudności z zapamiętywaniem nowych informacji. Początkowo takie zmiany często przypisuje się zmęczeniu, stresowi lub wiekowi” – mówi Rosita Burbaitė.

Wraz z postępem choroby pacjentowi może być coraz trudniej obiektywnie ocenić własny stan. Dlatego istotną rolę odgrywają bliscy, którzy mogą zauważyć m.in. zapominanie o spotkaniach, problemy z zarządzaniem finansami, zagubienie się czy trudności w wykonywaniu codziennych czynności.

Choroba Alzheimera i demencja nie są normalną częścią starzenia się. Większość przypadków choroby Alzheimera rozpoznaje się u osób powyżej 65. roku życia, jednak mniej niż jedna dziesiąta przypadków rozpoczyna się wcześniej.

NIE KAŻDA UTRATA PAMIĘCI TO ALZHEIMER

Diagnoza nie jest stawiana na podstawie pojedynczego objawu czy jednego badania. Lekarz ocenia, kiedy pojawiły się zmiany, jak postępują i czy wpływają na codzienne funkcjonowanie. Wykonywane są m.in. testy pamięci, uwagi i mowy, badania krwi oraz badania obrazowe mózgu.

„Ważne jest wykluczenie innych możliwych przyczyn zaburzeń funkcji poznawczych, zwłaszcza tych, które można leczyć. Ocenia się, czy objawy nie są związane z depresją, zaburzeniami snu, przyjmowanymi lekami, innymi chorobami, przebytymi udarami lub urazami mózgu, zaburzeniami wzroku lub słuchu” – wylicza Rosita Burbaitė.

Choć choroby Alzheimera nie można obecnie całkowicie wyleczyć, wczesne rozpoznanie pozwala przede wszystkim sprawdzić, czy problemy nie wynikają z innej, możliwej do leczenia przyczyny. Umożliwia też wcześniejsze rozpoczęcie leczenia objawowego oraz zaplanowanie opieki i kwestii bezpieczeństwa.

„Wczesna diagnoza pozwala zaplanować również rozwiązania finansowe i prawne. Jest to szczególnie ważne, dopóki osoba ta może jeszcze samodzielnie i aktywnie uczestniczyć w ich podejmowaniu. Chociaż obecnie nie jesteśmy w stanie całkowicie wyleczyć tej choroby, wraz z pojawianiem się nowych możliwości terapeutycznych wczesna i trafna diagnoza choroby Alzheimera nabiera jeszcze większego znaczenia” – podkreśla neurolog.

KRZYŻÓWKI NIE WYSTARCZĄ

Nie można całkowicie uchronić się przed chorobą Alzheimera, ale część czynników ryzyka demencji można ograniczyć. Znaczenie mają regularna aktywność fizyczna, niepalenie tytoniu, unikanie alkoholu, zbilansowana dieta, prawidłowa masa ciała oraz aktywność społeczna i umysłowa. Ważna jest także kontrola ciśnienia krwi i cholesterolu, leczenie cukrzycy oraz zaburzeń słuchu i wzroku.

„Nauka, czytanie, kontakty społeczne i inne czynności poznawcze są korzystne, jednak nie ma wystarczających dowodów na to, że same gry typu »trening mózgu«, takie jak sudoku, krzyżówki czy specjalne aplikacje, mogłyby skutecznie chronić przed chorobą Alzheimera. Nie ma wystarczających dowodów na to, że można uniknąć choroby Alzheimera, profilaktycznie przyjmując witaminy lub suplementy diety, jeśli nie stwierdzono ich niedoboru” – mówi Rosita Burbaitė. ■

Opr. J.B. na podst. AB Lietuvos draudimas

eprasa.pl fd50ac91be

Jutro, 30 września DZIEŃ CHŁOPAKA.
Z okazji tego dnia niezwykłego życzymy Wam, chłopcy, wszystkiego najlepszego! Humoru radosnego i aby codziennie spotkało Was coś magicznego.

NIECH ŻYJĄ CHŁOPCY!

Dziewczyny — tylko tej najfajniejszej!
Ciastek — tylko tych najsłodszych!
Samochodów — tylko tych najszybszych!
Zabaw — tylko najweselszych!
Przygód — tylko najciekawszych…
I butów — tylko najlżejszych, by dotrzeć do celów najdalszych!
***

Co myślą dziewczyny o chłopakach:
Wszyscy chłopcy są jak z kosmosu,
pogadać z nimi nie sposób.
Tylko jeden mógłby być mój,
gdyby troszkę zmienił strój.

Co myślą chłopcy o dziewczynach:
Dziewczyny na niczym się nie znają,
nawet w piłkę nie pograją.
I chociaż kumpel byłby z nich słaby,
to mają zalety, a nie same wady.
Czasem chichoczą, tańczą tylko wolne,
ale ciągnie nas do nich potwornie!

CZY WIECIE, DLACZEGO CHŁOPAKI…

…plotkują? Wręcz muszą — bo jak inaczej obgadaliby kumpli, koleżanki z klasy albo nieznajomych? W ten sposób podbudowują swoje męskie ego i wymieniają się spostrzeżeniami na temat innych.
…rzadko płaczą? Faceci to twardziele, a przynajmniej chcą za takich uchodzić. Dlatego „babskie mazanie się" raczej nie wchodzi w grę. A jeśli już pozwolą sobie na tę — ich zdaniem — odrobinę słabości, to raczej się z tym kryją, bo to przecież takie niemęskie. Często utrudnia im to życie…
…nie lubią rozmawiać przez telefon? Mówią krótko i na temat. Telefon służy im do przekazania konkretnych informacji. Uważają, że w tej kwestii nigdy nie dogadają się z dziewczynami. No, chyba że są zakochani…
…nie jedzą zdrowo? To dziewczyny potrafią zjeść listek sałaty i nie czuć głodu.

25.>>

eprasa.pl fd50ac91be

CHŁOPCY — JACY SĄ?

Troszkę złośliwości nie zaszkodzi, a pomóc może…

Macho

Przykład: Na przerwach się wywyższa, „co to nie on". Wszystkich zaczepia.

Powód: Uważa się za niedocenionego — to główny powód takiego zachowania. Jego zdaniem siła przyciągnie do niego dziewczyny. Chyba się myli.

Superman — to ja!

Przykład: Niezależnie od opinii kolegów potrafi stanąć po stronie słabszego. Jest odważny i szaleją za nim wszystkie dziewczyny.

Powód: Robi wszystko, by zaimponować dziewczynie. Jest czuły i troskliwy, inteligentny i miły — prawdziwy okaz!

Zakompleksiony

Przykład: Godzinami potrafi myśleć o jednym. Na przerwach snuje się po korytarzu. Z nikim nie rozmawia.

Powód: Boi się do kogoś odezwać, żeby nie zostać odrzuconym. Jego nieśmiałe spojrzenie zdradza delikatną naturę. Potrzebuje dobrego przyjaciela. Może Ty mu pomożesz?

Romeo…?

Przykład: Daje dziewczynie zeschłe badyle i stare serduszko i uważa, że bardzo się wysilił.

Powód: Uważa, że i tak zrobił za dużo. Jego zdaniem wierszyk i kartka na walentynki to przeżytek. O kwiatach w ogóle nie wspomina.

Nieśmiały w każdym calu? O nie!

Przykład: Kiedy ktoś go pyta, co się stało, patrzy w podłogę i wzdycha.

Powód: Tacy chłopcy mają zapisane w pamięci: „Prawdziwy mężczyzna nie płacze". Uważają, że płacz to zajęcie dla dziewczyn. Wolą chodzić jak chmura gradowa i wyżywać się na innych, niż komuś się zwierzyć.

Pamięć wybiórcza

Przykład: Zna wyniki wszystkich rozgrywek piłkarskich, a o urodzinach dziewczyny nigdy nie pamięta.

Powód: Jak większość chłopców nie potrafi okazywać uczuć, więc w ten sposób wykręca się z trudnej sytuacji. Boi się, że inni ocenią go krytycznie — że nie jest idealny i czegoś nie potrafi.

24.>> Chłopaki mają zdecydowanie większy apetyt, bo też więcej się ruszają. Kiedy dopada ich głód, sięgają po coś na szybko: cheeseburgera, frytki…

…nie mówią o swoich kłopotach? Każdy chłopak stosuje się do pewnej niepisanej zasady: nie rozmawia z dziewczynami o problemach i się im nie zwierza. Boi się, że mimo najlepszych chęci uznają to za oznakę słabości, a w ich oczach chce być silny.

…popisują się przy kolegach, a przy dziewczynach są raczej nieśmiali? Nie tylko chłopaki czują się swobodnie w paczce kumpli — dziewczyny też lubią się wygłupiać w gronie przyjaciółek. Nic w tym dziwnego! Kiedy jednak zagaduje ich nieznajoma dziewczyna, chcą zrobić dobre wrażenie. Są wtedy skrępowani i nieśmiali, bo nie wiedzą, co ona o nich myśli…

eprasa.pl fd50ac91be

Sekret udanego biszkoptu

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty"

Biszkopt, który zawsze się udaje, dosyć duży na formę prostokątną, lub okrągłą. Biszkopt jest puszysty, nie kruszy się, dobrze wchłania nasączenie.

Można wykorzystać go zarówno do przygotowania tortu, jak i innych ciast z kremem. Nie ubijamy tu piany z białek, ciasto robimy z całych jajek. Polecam ten przepis szczególnie tym, co mają nieudane próby pieczenia biszkoptu, z tego przepisu uda się na pewno

Składniki:
• 6 dużych jajek • 180 gramów mąki pszennej tortowej • 180 gramów mąki ziemniaczanej • 180 gramów cukru • 1 cukier waniliowy • 2 łyżeczki proszku do pieczenia • 1 łyżka octu 10 proc.

Wykonanie:
Mąkę pszenną i ziemniaczaną przesiać przez sitko, dodać proszek do pieczenia i wymieszać. Jajka wbić do miski, dodać cukier i cukier waniliowy i dobrze ubić, aż masa jajeczna zbieleje i potroi swoją ilość, może to trwać w zależności od mocy miksera 15-20 minut. Następnie dodawać mąkę w trzech turach i delikatnie mieszać rózgą. Na koniec wlać ocet, delikatnie wymieszać. Formę wyłożyć papierem do pieczenia lub wysmarować tłuszczem dosyć dokładnie, wyłożyć cisto biszkoptowe, delikatnie wyrównać wierzch i wstawić do nagrzanego piekarnika funkcja grzania góra-dół 160 stopni i piec 45-50 minut do suchego patyczka. Po upieczeniu zostawić biszkopt na 10 minut, potem wyjąć go i położyć na kratce z piekarnika, aby ostygł. Jeśli biszkopt zostanie w formie na dłużej, może się zrobić mokry na spodzie, gdyż nie będzie mógł odparować. Biszkopt był pieczony w formie o wymiarach 30x25 centymetrów, a wysokość po upieczeniu 6,5 cm. ■

Fot. autorka

Sok z aronii – prosty przepis

Sok z aronii przygotowany metodą parowania to jeden z najprostszych sposobów na zamknięcie smaku lata w butelkach. Aronia ma charakterystyczny, lekko cierpki smak, ale przemrożenie aronii to dobry sposób na złagodzenie jej naturalnej cierpkości. Jeśli owoce były zbierane przed przymrozkami, można włożyć je do zamrażarki na całą noc. Sok przygotowany w sokowniku parowym może długo czekać w spiżarni na chłodniejsze dni, jest pyszny i zdrowy.

Składniki
• 5 kg dojrzałych owoców aronii • około 1–1,5 kg cukru – w zależności od tego, jak słodki ma być sok

Wykonanie:
Aronię dokładnie przebrać, usunąć liście, ogonki oraz uszkodzone owoce, a następnie dokładnie umyć i pozostawić do odsączenia. Owoce można wcześniej przemrozić, dzięki czemu sok będzie miał łagodniejszy, mniej cierpki smak. Do dolnej części sokownika wlać wodę zgodnie z instrukcją urządzenia. Do górnego pojemnika wsypać przygotowaną aronię, dodać połowę cukru, przykryć pokrywką i ustawić sokownik na kuchence. Wodę doprowadzić do wrzenia, a następnie zmniejszyć ogień, aby owoce cały czas spokojnie się parowały. Aronię parować przez około 60–90 minut. W tym czasie owoce będą puszczały sok, który będzie spływał do środkowego pojemnika sokownika. Co jakiś czas można delikatnie przemieszać owoce, aby ułatwić wydobywanie soku. Gotowy, gorący sok zlać z sokownika do dużego garnka. Dodać cukru i dokładnie wymieszać, aż cukier całkowicie się rozpuści. Następnie spróbować soku i w razie potrzeby dodać więcej cukru. Przy 5 kg aronii można użyć nawet do 1,5 kg cukru, jeśli zależy nam na słodszym smaku. Gorący sok przelać do wcześniej umytych i wyparzonych butelek lub słoików. Szczelnie zakręcić i pozostawić do wystudzenia. Jeśli sok został rozlany bardzo gorący, dodatkowa pasteryzacja nie jest konieczna, jednak dla pewności można pasteryzować zamknięte butelki przez około 10–15 minut. Z 5 kg aronii otrzymamy zazwyczaj około 2,5–3,5 litra intensywnego, aromatycznego soku. Ilość zależy przede wszystkim od soczystości owoców i czasu parowania. Tak przygotowany sok z aronii doskonale smakuje rozcieńczony wodą, a także jako dodatek do herbaty w chłodne jesienne i zimowe wieczory. Pozostałe po parowaniu owoce również można wykorzystać, na przykład do przygotowania domowego dżemu lub konfitury, można dodać też jabłek. ■

Fot. autorka

eprasa.pl fd50ac91be

Krzyżówka

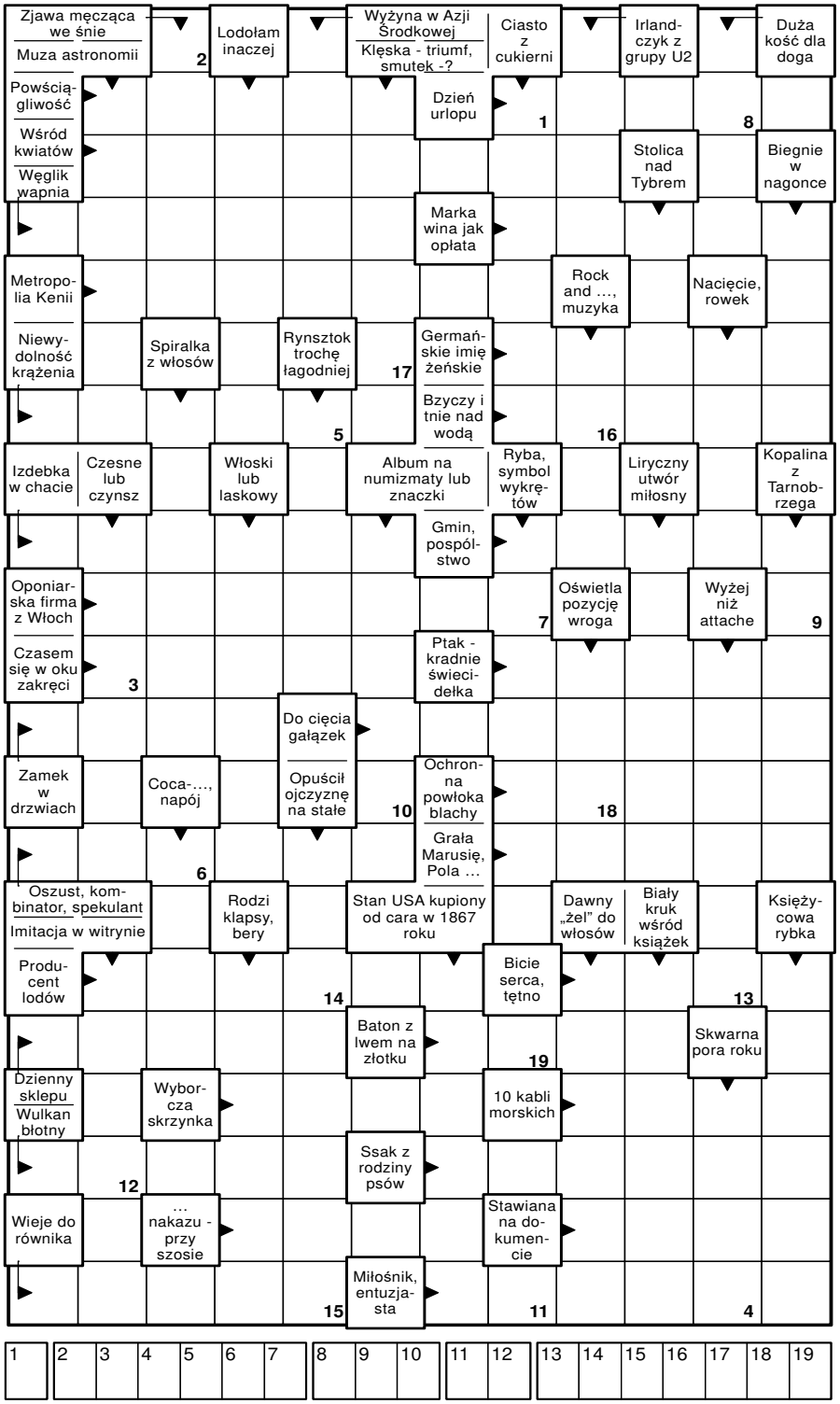

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 24-25 WRZEŚNIA

Poziomo: ROGAL - DREAM - ZAMULENIE - WARAN - ADOLF - JURAND - EWELINA - RAPIER - NIKON - TRACK - TAJNOŚĆ - PSALM - RYBKA - SEIKO - CERATA - TORBA - AKTYW - ZAŁAMEK - ŁADA - IKONA - LIPSK - PODKOP - ROZSTAW - CYTAT - CYPRYS - BUSZ - OCET - ZEGAR - KASETA - TAMA - TRIK

Pionowo: BRAWURA - APTEKA - IRYSEK - OMAR - PEJS - ŁOPOT - GURAMI - NASADA - SZABAT - ALAN - EPOLET - MIKSTURA - BLENDER - ŚMIAŁEK - KOPACZKA - DIAMENT - ROTA - NOWY - FRED - LIROY - OKŁAD - POST - OSIKA - BURTA - KARCER - MAIL - NOCEK - BYDŁO - YETI - FRANK - AGAWA - PUSTAK

Hasło: W myśli nikt nie zajrzy

Uśmiechnij się!

Przychodzi facet do apteki:
– Panie magistrze mam tu receptę na lek, który trzeba zrobić.
– Nie ma problemu proszę chwilę poczekać.
Nagle w aptece rozlega się przeraźliwy wybuch. Z zaplecza wychodzi aptekarz w poszarpanej koszuli i z twarzą usmarowaną sadzą.
– Proszę pana... – mówi do stojącego za ladą klienta. – Niech pan zaniesie tę receptę z powrotem lekarzowi i powie mu, aby jej nie pisał ręcznie tylko wydrukował...
*****
Blondynka wraca od okulisty i koleżanka pyta:
– I co powiedział lekarz?
– Wzrok mam dobry, ale muszę nauczyć się alfabetu!
*****
Mąż do żony:
– Kochanie jak przyjdą goście i będziesz podawała na stół to prosię, które upiekłem, to pamiętaj, żeby włożyć za ucho pietruszkę, a do pyska jabłko.
– Dobrze, ale nie uważasz, że będę głupio wyglądała?
*****
Dziennikarz pyta przedsiębiorcę, który się dorobił:
– Czemu pan zawdzięcza swój sukces?
– Jestem pewien, że pieniądze nie mają znaczenia. Liczy się tylko praca.
– I od razu pan wzbogacił się dzięki tym poglądom?
– Od razu to nie. Najpierw musiałem do nich przekonać tych, co na mnie pracują...
*****
Do lekarza, świeżo upieczonego docenta przyszła rodzina chorego z podziękowaniami za jego wyleczenie.
– Dziękujemy, panie doktorze – mówią.
– Docencie, docencie – poprawia docent.
– Doceniamy, doceniamy. Proszę tu jest koperta...
*****
– Dziadku, chcesz obejrzeć ze mną mecz?
– A kto gra?
– Austria – Węgry.
– A przeciwko komu?

eprasa.pl fd50ac91be

Rośnie inflacja. Ekonomista: „Wzrost ekonomiczny automatycznie oznacza wzrost cen”

Na Litwie inflacja jest największa w Europie. Ekonomista Aleksandras Izgorodinas nie ma dobrych wieści dla zwykłych konsumentów. Jego zdaniem jesień i początek roku 2027 będzie okresem rosnących cen na energię i artykuły spożywcze.

Antoni Radczenko

Z danych Eurostatu wynika, że w sierpniu roczna inflacja w strefie euro i w Unii Europejskiej wyniosła 3,2 proc.. W lipcu inflacja w strefie euro wyniosła 2,9 proc., a w Unii Europejskiej – 3 proc. Na Litwie, w sierpniu, odnotowano drugą najwyższą inflację w Unii Europejskiej – 5,6 proc. Większy wskaźnik był tylko w Rumunii – 6,3 proc. Na miejscu trzecim uplasował się Cypr z 5,2 proc.

SZWECJA I ESTONIA

Na dalszych miejscach znalazły się Bułgaria, Hiszpania oraz Belgia, gdzie inflacja była na poziomie 5,2, 5 oraz 4,6 proc. Najniższa inflacja w sierpniu wystąpiła w Szwecji (0,3 proc.), Estonii (1,3 proc.) i Czechach (1,5 proc.). W Polsce inflacja wynosiła 3,5 proc. Natomiast na Łotwie 3 proc.

– Na danym etapie bardzo ciężko porównywać inflację w poszczególnych krajach. Każdy kraj stosuje inną taktykę przeciwko inflacji energetycznej. Przykładowo Polska i Hiszpania stosują bardzo agresywną taktykę. Litwa i inne kraje stosują mniej agresywną taktykę. Działania Litwy są bardziej zachowawcze. Dlatego powiedzenie z całą kategorycznością, że mamy jedną z największych inflacji w Europie, jest problematyczne – oświadczył w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” ekonomista Aleksandras Izgorodinas.

Inflacja energetyczna to wzrost cen nośników energii – takich jak prąd, gaz, ropa naftowa i paliwa – który silnie wpływa na cały koszyk inflacyjny gospodarstw domowych i kosztów firm. Walka z inflacją energetyczną w Polsce opiera się na przejściu od bezpośredniego, odgórnego mrożenia cen do systemowych rozwiązań rynkowych i wsparcia socjalnego.

Litwa wspólnie z Polską i Hiszpanią są liderami cyklu ekonomicznego w Europie – twierdzi ekonomista **Fot. Julius Kalinskas, ELTA**

LITWA, POLSKA I HISZPANIA

Innym czynnikiem, sądzi ekonomista, wpływającym na inflację, jest wzrost minimalnego wynagrodzenia.

– W ostatnich 3-4 latach na Litwie rośnie minimalne wynagrodzenie. W ogóle rosną wynagrodzenia. Wzrost wynagrodzeń ma duży wpływ na inflację w sferze usług. Ta z kolei inflacja ma wpływ na ogólną inflację. Jest też kolejny czynnik. Litwa wspólnie z Polską i Hiszpanią są liderami cyklu ekonomicznego w Europie. Wzrost ekonomiczny automatycznie oznacza wzrost cen. Te zjawiska są ze sobą bezpośrednio powiązane – podkreślił Izgorodinas.

Duża inflacja ma wpływ na codzienne życie mieszkańców.

– Jeśli mówimy o położeniu zwykłego konsumenta, to sytuacja jest napięta. Prawdopodobnie inflacja będzie rosła. To wpłynie na ceny energetyki i jedzenia. Wszystko wskazuje, że cena gazu w Europie wzrośnie o 20 proc. To oznacza, że ogrzewanie będzie droższe o 20-30 proc. Cena gazu wpłynie też na cenę prądu. Wzrost cen w sektorze energetycznym będzie miał przełożenie na wzrost cen produktów spożywczych. Dlatego dzisiaj nie mam dobrych nowin dla odbiorców indywidualnych: wszystko wskazuje, że inflacja będzie rosła. Jesień będzie gorącym okresem, jeśli chodzi o wzrost cen – skomentował sytuację ekonomista.

Zdaniem rozmówcy zapanować nad sytuacją będzie można wiosną przyszłego roku.

– Sądzę, że krytycznym momentem będzie początek roku 2027. Pierwszy kwartał. Całkiem możliwe jest, że w pierwszym kwartale, cena gazu w Europie jeszcze bardziej wzrośnie.

29.>>

eprasa.pl fd50ac91be

28.>>

Europa z sezonu zimowego wyjdzie z mocno spustoszonymi rezerwami gazu. Ocieplenie inflacyjne może zbiec się w czasie z ociepleniem wiosennym – dodał Aleksandras Izgorodinas.

PROPOZYCJA MINISTERSTWA

Ministerstwo Energetyki proponuje, aby w pierwszej połowie 2027 r. odbiorcom o niższych zarobkach nadal przysługiwała niższa cena energii elektrycznej. Projekt został skierowany do konsultacji, a następnie ma zostać rozpatrzony przez rząd. Na sfinansowanie ulgi cenowej zostałyby wykorzystane środki z nadwyżkowych przychodów pobranych od producentów energii elektrycznej w latach 2022–2023. Szacuje się, że w pierwszej połowie 2027 r. potrzeba byłoby na ten cel około 4,56 mln euro, dlatego w tym okresie nie byłyby potrzebne dodatkowe środki z budżetu państwa.

Spółka SeeNext, która specjalizuje się w badaniach rynku, poinformowała, że na początku września najtańszy koszyk produktów najczęściej kupowanych przez konsumentów był w sklepach sieci Lidl, a najdroższy – w Iki. Według wyników badania koszyk 29 najtańszych produktów codziennego użytku kosztował w sklepach sieci Lidl 35,14 euro. W sklepach Rimi taki sam koszyk kosztował 36,58 euro, w Maximie – 36,64 euro, w Norfa – 37,70 euro, a w Iki – 39,77 euro.

Litewska Agencja Energetyczna poinformowała, że w ubiegłym tygodniu średnia cena benzyny i oleju napędowego spadała, natomiast gaz nieznacznie podrożał. Według danych agencji ceny oleju napędowego na stacjach benzynowych wahały się od 2,14 do 2,40 euro. Najniższą cenę oleju napędowego odnotowano na czterech stacjach sieci Jozita – litr tego paliwa kosztował tam 2,14 euro. Najwyższą cenę oleju napędowego odnotowano na stacji sieci Baltic Petroleum w rejonie kłajpedzkim – 2,40 euro za litr.

Cena benzyny była od 1,83 do 2,09 euro, czyli średnia była na poziomie 1,95 euro. Najtańsza benzyna była na czterech stacjach sieci Jozita, gdzie można ją było kupić za 1,83 euro, natomiast najdroższa była na 25 stacjach sieci Viada. Na tych stacjach litr benzyny kosztował 2,09 euro. Ceny gazu wahały się od 0,72 do 0,97 euro, a średnia cena LPG wynosiła 0,82 euro. Najtańszy gaz w piątkowy poranek był na stacji sieci Velseka w Kupiškis, gdzie litr kosztował 0,72 euro. Najwyższą cenę odnotowano na czterech stacjach sieci Circle K – 0,97 euro za litr. ■

Cena benzyny i oleju napędowego wynosi ponad 2 euro **Fot. Andrius Ufartas, ELTA**

Drogi będą odstraszać zwierzęta

Na litewskich drogach planowany jest montaż około 400 specjalnych odblasków, które mają ograniczyć ryzyko wtargnięcia dzikich zwierząt na jezdnię. Skuteczność rozwiązania będzie badana przez jeden sezon. Pierwsze odblaski zainstalowano na początku września na trasie Wilno-Święciany-Jeziorosy — poinformowała firma Kelių priežiūra. Przy wyborze miejsc uwzględniane są m.in. natężenie ruchu oraz dane dotyczące wypadków z udziałem dzikich zwierząt.

„Celem tego środka prewencyjnego jest zmniejszenie ryzyka wchodzenia dzikich zwierząt na jezdnię oraz kolizji z nimi. Jednak żaden środek nie jest w stanie całkowicie wyeliminować ryzyka kolizji z dzikimi zwierzętami i nie gwarantuje, że uda się uniknąć wypadków z udziałem zwierząt — nawet na drogach ogrodzonych zwierzęta mogą przedostać się na jezdnię. Dlatego czujność kierowców i bezpieczna prędkość pozostają niezwykle ważne przez cały rok" — stwierdził w komunikacie Martynas Gedaminskas, dyrektor generalny Via Lietuva. Odblaski będą montowane na słupkach sygnalizacyjnych i barierach ochronnych. Odbijane światło ma tworzyć bodziec optyczny dla zwierząt w momencie zbliżania się pojazdu. „Rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego muszą opierać się nie na przypuszczeniach, ale na danych. Wspólnie z partnerami i instytucjami naukowymi oceniamy środki, które mogą zmniejszyć liczbę kolizji z dzikimi zwierzętami, a wyniki tego badania pomogą w podjęciu uzasadnionych decyzji dotyczących ich stosowania w przyszłości" — powiedział Audrius Vaitkus, dyrektor generalny „Kelių priežiūros". Dotychczasowe badania nad skutecznością takiego rozwiązania, stosowanego również w innych krajach Europy, nie dały jednoznacznych wyników. Dlatego na Litwie przeprowadzone zostanie dodatkowe badanie. Skuteczność odblasków ocenią Kelių priežiūra, Via Lietuva oraz VILNIUS TECH.

Opr. J.B. na podst. ELTA

eprasa.pl fd50ac91be

TVP WILNO

06.30 Info Wilno
06.50 Studio Wilno
07.15 S. anim. „Agatka"
07.25 S. anim. „Reksio"
07.35 „Jedzenie ma znaczenie"
08.00 „Polska od kuchni"
08.10 „Pięknie przyprawiONA"
08.25 „Zakochaj się w Polsce"
08.50 „Młodzież kontra, czyli pod ostrzałem"
09.35 „Było, nie minęło"
10.00 „Z Historią na Ty"
10.25 Info Wilno
10.35 „Gra słów. Krzyżówka"
10.55 „Po polsku"
11.00 „Słownik polsko@polski"
11.25 S. anim. „Agatka"
11.35 S. anim. „Reksio"
11.50 „Anna Dymna – spotkajmy się"
12.15 S. „M jak miłość"
13.00 „Dobre historie"
13.30 Info Wilno
13.40 „Rozmowa Dnia"
13.55 „Drogi do Kościoła. Kardynał Sigitas Tamkevicius"
14.45 „Kulturalnie mówiąc"
15.10 „Panorama litewska"
15.20 „Zaginione – odnalezione"
15.35 „Raport naukowy"
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego"
16.20 S. anim. „Agatka"
16.30 „Czytanie przed spaniem"
16.35 S. „Klan"
17.00 S. „Barwy szczęścia"
17.25 Info Portal
17.35 „Gra słów. Krzyżówka"
18.00 S. „Wiedźmin"
18.50 „Jesteśmy stąd"
19.00 Info Wilno
19.25 Studio Wilno
19.45 S. „Na sygnale"
20.10 „Panorama litewska"
20.20 „Szlakiem miejsc niezwykłych"
20.30 „Program informacyjny "
20.55 „Pytanie dnia"
21.05 S. „Mrok"
21.50 „Anna Dymna – spotkajmy się"
22.15 S. „M jak miłość"
23.00 Info Wilno
23.05 „Rozmowa Dnia"
23.15 „Dobre historie"
23.40 S. dok. „Notacje"
23.50 Info Wilno
00.15 Studio Wilno

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej"
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo"
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości"
9.00 S. „Policja Kryminalna Linzu"
9.45 S. „Die Rosenheim-Cops"
10.35 S. „Emeryci na tropie"
11.25 S. „Doc Martin"
12.15 „Zgaduj i zgaduj"
12.45 „Kto i dlaczego?"
13.10 S. dok. „Dzienniki z wyspy"
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości"
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo"
16.20 „Czego nie mówić?"
16.30 S. „La Promesa – pałac tajemnic"
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij"
18.00 „Kto i dlaczego?"
18.30 Ważna godzina
19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Katastrofy Litwy
22.30 S. „Obsesja Eve"
23.15 S. „Narcos"

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry"
7.00 S. „Pani chłopka"
8.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia"
9.00 S. „Świeża krew"
10.00 S. „Potrzebuję miłości"
11.00 S. „Odległe miasto"
12.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia"
13.00 „Bogacz i biedaczka"
14.00 S. „Pułapka miłości"
15.00 S. „Bajka nocy"
16.00 Wiadomości
16.25 „U Edyty"
17.00 „Dobry wieczór, Litwo"
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport"
19.27 „Pogoda"
19.30 „Poważne sprawy"
20.00 „Hasło"
21.00 „Nie przy zdrowych zmysłach"
21.30 Wiadomości
22.30 „Inwazja" thriller
00.20 S. „FBI"

LRT PLIUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej"
6.02 „Okno na władzę"
6.30 Poranne dźwięki
9.00 Studio Aktualności LRT
12.30 Co jest lepsze, sąsiedzie?
13.00 Wiara i życie
13.30 Bądź zdrów!
14.00 Dajmy czadu!
15.05 S. dok. „Opowieść o skórze"
16.00 „1000 cudów świata" film dok.
17.00 Bez maski
17.45 S. „Dziedzictwo"
18.30 Historie rzeczy
19.30 S. dok. „Earth's Biggest Festival. Kumbh Mela"
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Sisi"
22.20 Przypomnijmy
22.30 Odblaski
23.00 Dzień kultury
23.30 S. „North Sea Connection"

6.00 „La Maistas. Italija"
7.00 „Vytaro ferma"
8.30 „BEZ TABU"
9.00 S. „Kobiety kłamią lepiej"
10.00 S. „W wirze miłości"
11.00 S. „Komisarz Rex"
12.00 S. „Związani przeznaczeniem"
14.30 S. „Dzikie pszczoły"
15.00 „Simpsonowie"
16.00 „Wiadomości TV3"
16.27 „Pogoda TV3"
16.30 „Pomoc TV"
18.30 „Wiadomości TV3"
19.20 „Sport TV3"
19.27 „Pogoda TV3"
19.30 „GoŽalgiris"
19.45 Mistrzostwa Euroligi
22.00 „Wieczorne wiadomości TV3"
23.30 „6 kulek" dramat
00.55 S. „Prawo i porządek"

BTV

6.00 „Moja kuchnia najlepsza"
7.30 „Realna mistyka"
8.30 „Poniżej pokładu"
9.30 S. „Kod"
10.30 S. „Mentalista"
11.30 S. „CSI. Nowy York"
12.30 S. „911"
13.30 „Moja kuchnia najlepsza"
15.00 „Poniżej pokładu"
16.00 S. „Kod"
17.00 S. „Mentalista"
18.00 S. „CSI. Nowy York"
19.00 S. „S.W.A.T."
20.00 S. „Kobra"
21.00 „12 rund 3: Lockdown" thriller
22.50 „Impas" thriller

lrytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary"
07.30 Litwa na żywo
08.30 „Moje miejsce"
9.30 TV Wolność
10.30 S. „Nieodkryta Rosja"
11.30 Litwa na żywo
12.30 „Pyszne życie"
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary"
15.30 Pytanko
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 „Życie należy do ciebie" film dok.
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary"
20.00 Reporter
20.20 Litwa na żywo
21.25 S. „Nieodkryta Rosja"
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Nowy dzień
00.00 „Moje miejsce"

VIASAT

06.00 S. „Chicago Fire"
08.00 S. „Alarm dla Cobra 11"
10.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe"
11.00 „O nas i rodzinie Kazlauskasów"
13.00 S. „Domek szczęścia"
14.00 „Dron"
15.00 S. „Chicago Fire"
17.00 S. „Alarm dla Cobra 11"
19.00 „Skazani" dramat
20.00 „Najzabaw-

eprasa.pl fd50ac91be

niejsze amerykańskie filmy domowe"
21.00 „Skarbiec" thriller
22.40 S. „Yellowstone"

6.00 S. „Kakawa"
7.00 S. „Zatraceni w miłości"
8.00 S. „Niewidoma"
9.00 S. „Leila"
10.00 „Velvet"
11.00 S. „Profesor T"
12.00 S. „Rezydent"
13.00 S. „Prawo i porządek"
14.00 S. „Specjalistka"
15.00 S. „Anupamaa"
15.35 S. „Mangal Lakshmi"
16.30 S. „Niewidoma"
18.00 „Pierwsze randki"
19.00 S. „Rezydent"
20.00 S. „Prawo i porządek"
21.00 S. „Kardynał"
22.50 S. „Specjalistka"
23.55 S. „Death in Denmark"

06.50 S. „Akacjowa 38"
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"
08.30 „Kościół z bliska"
09.00 „Serwis Info"
09.20 S. „Zaraz wracam"
10.00 S. „Ranczo"
11.00 S. „Komisarz Alex"
12.00 S. „Ojciec Mateusz"
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes"
13.40 Magazyn Rolniczy
13.55 „Osobliwa planeta" film dok.
15.00 S. „Splątane losy"
16.00 „Serwis Info"
16.35 „Gra słów. Krzyżówka"
17.00 S. „Dziedzictwo"
18.00 „Teleexpress"
18.25 „Jaka to melodia?"
19.05 S. „Klan"
19.40 S. „Akacjowa 38"
20.30 „Program informacyjny"
20.55 „Pytanie dnia"
21.30 S. „Felicita"
22.05 „Sekielski wieczorową porą"
23.10 „W sieci zła" film fab.

07.05 „Afisz kulturalny ekstra"
07.20 „Tygodnik Kulturalny"
08.05 „Którędy po sztukę"
08.20 S. „Rawhide"
09.25 „Porozmawiajmy szczerze"
10.00 S. „Rodzina Połanieckich"
11.35 „Dzieci i ryby" komedia
13.25 „Kino Muranów" film dok.
15.00 S. „Kosmos 1999"
16.05 „Fredek uszczęśliwia świat" komedia
17.40 S. „Rodzina Połanieckich"
19.15 „W poszukiwaniu dobrego filmu"
19.55 S. „Rawhide"
21.20 „Embodying Pasolini"
23.15 „Nadzieja" film fab.
01.30 „Książę przypływów" dramat

07.00 „Panorama"
07.30 „Pożyteczni.pl"
08.00 „Rączka gotuje"
08.30 „Pytanie na śniadanie"
12.35 „Szlakiem miejsc niezwykłych"
12.50 „Przepis dnia"
13.00 „Serwis Info"
13.10 S. „Komisarz Alex"
14.05 S. „Ranczo"
15.00 „Młodzież kontra, czyli pod ostrzałem"
15.50 „Polacy Światu"
16.00 Serwis Info
16.10 „Kulturalni"
17.00 S. „Pan Mama"
17.30 S. „Barwy szczęścia"
18.00 Teleexpress
18.20 Gra słów. Krzyżówka
18.50 Teleexpress Extra
19.15 „Oko na Wschód"
19.45 „Panorama"
20.20 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu"
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Stulecie Winnych"
22.20 S. „Ojciec Mateusz"
23.10 „Autoportret za mgłą. Olga Boznańska" film dok.
00.15 Panorama

07.15 „Był taki dzień"
07.20 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu"
07.25 „Słownik polsko@polski"
07.50 „Na Tropach Historii"
08.55 „Fake czy historia?"
09.25 „Flesz historii"
09.45 S. „Dom"
11.15 S. dok. „Wszystkie kolory świata"
12.10 „Myśliciele"
12.15 „Lwów pod okupacją" film dok.
13.05 „Myśliciele"
13.10 „Kraina górskich szczytów i rzek" film dok.
14.00 „Szlakiem miejsc niezwykłych"
14.10 „Mała Moskwa kontra mały Londyn" film dok.
14.55 „Był taki dzień"
15.00 S. „Dom"
16.25 S. dok. „Dowódcy AK"
16.55 S. dok. „Sensacje XX wieku"
18.30 „Polska i świat z historią w tle"
18.45 S. „Wojenne dziewczyny"
19.25 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu"
19.35 S. dok. „Odnaleźć Zaginione"
20.00 „Historia Polski" film dok.
20.50 „Mortui Sunt. Cmentarz Łyczakowski" film dok.
21.10 S. „Zatoka szpiegów"
21.55 S. dok. „Kroniki Hitlera"
22.45 „Jaszowiec. Zapomniana nowoczesność" film dok.
23.40 „Tablice pamięci. Akowcy" film dok.
00.30 „Sensacje XX wieku"

09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Wyspa Normalności
10:00 Papież Polak do Rodaków
10:45 Słowo życia
10:50 Święty na każdy dzień
11:00 Informacje dnia
11:15 Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej
11:45 Zew natury
12:00 Mocni w Wierze
12:35 Słowo życia
12:40 Ma się rozumieć
12:50 Święty na każdy dzień
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Głos serca
14:05 Canillitas
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Post Scriptum
15:55 Kapłani zesłanych
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Jestem mamą
17:25 Przyroda w Obiektywie
17:40 Zdrowie z Bożej Apteki
18:00 Wierzę w Boga
18:30 Rajd Katyński
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Każdy maluch to potrafi
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Solidarność - narodziny Wolności
23:15 Głos serca

7.00 „Mistrzowie samochodów"
10.00 „Stare dobre rzeczy"
12.00 „Łowcy staroci"
14.00 „Remonty gospodarstw"
18.00 „Inny garaż"
19.00 „Jak to jest zrobione?"
21.00 „Gorączka złota"
23.00 „Zapomniane i porzucone"

eprasa.pl fd50ac91be

TVP WILNO

06.30 Info Wilno
06.50 Studio Wilno
07.15 „Zwierzaki Czytaki"
07.25 PROGRAM DLA DZIECI
07.35 „eMOCje"
07.55 „Rączka gotuje"
08.25 S. dok. „Dzika Polska"
08.50 „Kwiatki Polskie duże"
09.35 „Było, nie minęło"
10.00 „Z Historią na Ty"
10.25 Info Wilno
10.35 „Gra słów. Krzyżówka"
10.55 „Powiedz to po polsku"
11.00 „Słownik polsko@polski"
11.25 „Zwierzaki Czytaki"
11.40 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?"
11.55 „Anna Dymna – spotkajmy się"
12.20 S. „M jak miłość"
13.05 „Ex Libris"
13.30 Info Wilno
13.40 „Rozmowa Dnia"
13.55 „Siłaczka" film dok.
14.45 „Niedziela z... Stanisławem Janickim"
15.30 „Jak to działa"
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego"
16.20 „Zwierzaki Czytaki"
16.35 S. „Klan"
17.00 S. „Barwy szczęścia"
17.25 Info Portal
17.35 „Gra słów. Krzyżówka"
18.00 S. „Kres niewinności"
18.45 S. dok. „Notacje"
19.00 Info Wilno
19.25 Studio Wilno
19.45 S. „Na sygnale"
20.10 S. dok. „Portrety wileńskie"
20.30 „Program informacyjny"
20.55 „Pytanie dnia"
21.05 S. „Stulecie Winnych"
21.50 „Anna Dymna – spotkajmy się"
22.15 S. „M jak miłość"
23.00 Info Wilno
23.05 „Rozmowa Dnia"
23.15 „Ex Libris"
23.35 S. dok. „Portrety wileńskie"
23.50 Info Wilno
00.15 Studio Wilno
00.35 „Było, nie minęło"
01.00 „Pożyteczni.pl"

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej"
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo"
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości"
9.00 S. „Policja Kryminalna Linzu"
9.45 S. „Die Rosenheim-Cops"
10.35 S. „Emeryci na tropie"
11.25 S. „Tandem"
12.15 „Zgaduj i zgaduj"
12.45 „Kto i dlaczego?"
13.10 S. dok. „Dzienniki z wyspy"
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości"
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo"
16.20 „Czego nie mówić?"
16.30 S. „La Promesa – pałac tajemnic"
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij"
18.00 „Kto i dlaczego?"
18.30 Ważna godzina
19.30 To nie jest takie proste
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „I gdzie dalej?"
22.30 S. „Obsesja Eve"
23.15 S. „Narcos"

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry"
7.00 S. „Pani chłopka"
8.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia"
9.00 S. „Świeża krew"
10.00 S. „Potrzebuję miłości"
11.00 S. „Odległe miasto"
12.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia"
13.00 „Bogacz i biedaczka"
14.00 S. „Pułapka miłości"
15.00 S. „Bajka nocy"
16.00 Wiadomości
16.25 „U Edyty"
17.00 „Dobry wieczór, Litwo"
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport"
19.27 „Pogoda"
19.30 „Poważne sprawy"
20.00 „Šeškinės 20"
21.00 „Nie przy zdrowych zmysłach"
21.30 Wiadomości
22.30 „Geosztorm" thriller
00.40 S. „FBI"

LRT PLIUS

6.02 „Żyć na wsi jest dobrze"
6.30 Poranne dźwięki
9.00 Studio aktualności LRT
12.30 Pogoń. Vytis. Historie życia Białorusinów mieszkających na Litwie
13.00 Droga
13.30 Koncert
15.05 S. dok. „Earth's Biggest Festival. Kumbh Mela"
16.00 „1000 cudów świata" film dok.
17.00 Bez maski
17.45 Przeznaczenie
18.30 Euromaxx
18.45 Piłka nożna. Mecze towarzyskie UEFA
21.00 LRT PLIUS scena
21.10 Koncert
22.15
22.30 Rentgen kultury
23.30 S. „North Sea Connection"

3

6.00 „Zagroda marzeń"
7.00 „Gwiazdy i gwiazdeczki"
8.30 „BEZ TABU"
9.00 S. „Kobiety kłamią lepiej"
10.00 S. „W wirze miłości"
11.00 S. „Komisarz Rex"
12.00 S. „Związani przeznaczeniem"
14.00 S. „Dzikie pszczoły"
15.00 „Simpsonowie"
16.00 „Wiadomości TV3"
16.27 „Pogoda TV3"
16.30 „Pomoc TV"
18.30 „Wiadomości TV3"
19.20 „Sport TV3"
19.27 „Pogoda TV3"
19.30 „BEZ TABU"
20.00 „KK2"
21.30 „Wieczorne wiadomości TV3"
22.30 „W cywilu 2" dramat
00.25 S. „Prawo i porządek"

BTV

6.00 „Moja kuchnia najlepsza"
7.30 „Realna mistyka"
8.30 S. „Poniżej pokładu"
9.30 S. „Kod"
10.30 S. „Mentalista"
11.30 „CSI. Nowy York"
12.30 S. „911"
13.30 „Moja kuchnia najlepsza"
15.00 „Poniżej pokładu"
16.00 S. „Kod"
17.00 S. „Mentalista"
18.00 „Orły lombardu"
18.30 Mistrzostwa LKL
21.00 „Następne 48 godzin" komedia
22.55 „12 rund 3: Lockdown" thriller

lrytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary"
07.30 Litwa na żywo
08.30 „Moje miejsce"
9.30 Trzymajcie się
10.30 S. „Nieodkryta Rosja"
11.30 „Litwa na żywo"
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary"
15.30 „Lato na wzgórzu"
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 „Życie w biznesie"
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary"
20.00 Reporter
20.25 Litwa na żywo
21.25 S. „Nieodkryta Rosja"
22.30 Reporter
23.00 Litwa na żywo

VIASAT

6.00 S. „Chicago Fire"
8.00 S. „Alarm dla Cobra 11"
10.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe"
11.00 „O nas i rodzinie Kazlauskasów"
13.00 S. „Domek szczęścia"
14.00 „Dron"
15.00 S. „Chicago Fire"
17.00 S. „Alarm dla Cobra 11"
19.00 „Skazani" dramat
20.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe"
21.00 „Krew w piach" thriller
22.55 S. „Yellowstone"

eprasa.pl fd50ac91be

6.00 S. „Kakawa"
7.00 S. „Zatraceni w miłości"
8.00 S. „Niewidoma"
9.00 S. „Leila"
10.00 „Velvet"
11.00 S. „Profesor T"
12.00 S. „Rezydent"
13.00 S. „Prawo i porządek"
14.00 S. „Specjalistka"
15.00 S. „Anupamaa"
15.35 S. „Mangal Lakshmi"
16.30 S. „Niewidoma"
18.00 „Pierwsze randki"
19.00 S. „Rezydent"
20.00 S. „Prawo i porządek"
21.00 S. „Kardynał "
23.00 S. „Specjalistka"
23.55 S. „Kardynał"

TVP 1

06.50 S. „Akacjowa 38"
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"
08.30 „Rodzina (nie od) święta"
09.00 „Serwis Info"
09.25 S. „Zaraz wracam"
10.00 S. „Ranczo"
11.00 S. „Komisarz Alex"
12.00 S. „Ojciec Mateusz"
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes"
13.40 „Magazyn Rolniczy"
14.00 „Osobliwa planeta" film dok.
15.00 S. „Splątane losy"
16.00 „Serwis Info"
16.25 „Gra słów. Krzyżówka"
17.00 S. „Dziedzictwo"
18.00 „Teleexpress"
18.25 „Jaka to melodia?"
19.05 S. „Klan"
19.40 S. „Akacjowa 38"
20.30 „Program informacyjny"
20.55 „Pytanie dnia"
21.30 S. „Felicita"
22.05 „Frantic " film fab.
00.15 „Lech Wałęsa. Nasza historia" film dok.

TVP KULTURA

07.00 „Afisz kulturalny ekstra"
07.05 „Hala odlotów"
08.00 „Którędy po sztukę"
08.15 S. „Rawhide"
09.20 „Tamte lata, tamte dni"
10.00 S. „Rodzina Połanieckich"
11.30 „Fredek uszczęśliwia świat" komedia
13.10 „Zucchero Fornaciari" film dok.
15.05 S. „Nad Niemnem"
16.10 „Przystań" film fab.
17.45 S. „Rodzina Połanieckich"
19.15 „Kolekcja"
19.30 „Informacje kulturalne"
19.55 S. „Rawhide"
21.00 „Różyczka 2" dramat
23.00 „Teraz taniec! Wstęp"
23.05 „Teraz taniec!"
23.55 „Demoniczny uśmiech Jacka Nicholsona" film dok.

TVP POLONIA

07.00 „Panorama"
07.30 „Przyrodnik na tropie"
08.00 „Okrasa łamie przepisy"
08.30 „Pytanie na śniadanie"
12.35 „Polacy na ratunek Żydom"
12.50 „Przepis dnia"
13.00 Serwis Info
13.10 S. „Stulecie Winnych"
14.05 S. „Stawka większa niż życie"
15.00 Niezwykłe miejsca
15.10 „Turystyczna jazda"
15.25 Kiedyś to było...
16.00 Serwis Info
16.10 „Lena na Kaukazie"
16.40 „Między pamięcią a zapomnieniem"
17.05 „Moda na język polski"
17.30 S. „Barwy szczęścia"
18.00 Teleexpress
18.30 „Gra słów. Krzyżówka"
18.50 Teleexpress Extra
19.15 „Moje Wilno ma smak lodów czekoladowych"
19.45 Panorama
20.20 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu"
20.30 „Program informacyjny"
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Życie nad rozlewiskiem"
23.10 „Rozmowy (nie)wygodne"
23.45 „Polscy szpiedzy"

TVP HISTORIA

07.05 „Był taki dzień"
07.10 „Słownik polsko@polski"
07.35 „Fake czy historia?"
08.10 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu"
08.20 S. dok. „Wojownicy czasu"
11.15 „Dyrygenci" film dok.
11.25 S. dok. „Wszystkie kolory świata"
12.20 „Myśliciele"
12.25 „Doktórka"
13.20 „Przypadek Polski. Polityka i idee"
13.35 „Listy z barykady" film dok.
14.00 S. dok. „Kroniki Hitlera"
14.55 „Było, nie minęło"
15.20 S. „Dom"
16.50 „Myśliciele"
16.55 S. dok. „Sensacje XX wieku"
18.20 „Ex Libris"
18.40 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu"
18.45 S. „Wojenne dziewczyny"
19.30 „Fake czy historia?"
20.05 „Ostatni Bój" film dok.
21.05 S. „Zatoka szpiegów"
21.45 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu"
21.55 „Taniec z rosyjskim niedźwiedziem" film dok.
22.45 „Myśliciele"
22.50 „Port Wojenny Gdynia 1923–1939" film dok.
23.25 „Odważyć się być wolnym" film dok.
00.10 „Czy musieli zginąć...?" film dok.
00.40 „Sensacje XX wieku"

TRWAM

08:55 Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Każdy maluch to potrafi
09:50 Słowo życia
10:00 Mocni Jego mocą
10:30 Sanktuaria polskie
10:50 Święty na każdy dzień
11:00 Audiencja Generalna Ojca Świętego Leona XIV z Watykanu
12:00 Muzyczne chwile
12:10 Mateczniki Polskości
12:25 Jestem mamą
12:40 Myśląc Historia
12:50 Odnaleźć siebie
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Głos serca
14:05 Dar powołania
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Człowiek przebaczenia i pojednania – ks. Michał Rapacz
16:00 Błogosławiona, która zaufała
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Na zdrowie
17:30 Rozmowy o edukacji
18:00 Po stronie prawdy
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:20 Odnaleźć siebie
20:30 Bóg z nami
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Przetrwaliśmy
23:30 Posłani

Discovery CHANNEL

7.00 „Mistrzowie samochodów"
10.30 „Aukcje zagubionego bagażu"
12.00 „Łowcy staroci"
18.00 „Inny garaż"
19.00 „Jak to jest zrobione?"
21.00 „Samochód marzeń"
23.00 „Zapomniane i porzucone"

eprasa.pl fd50ac91be

VIII MIĘDZYNARODOWY

FESTIWAL MONOSPEKTAKLI

monowschód VIII

22-25 X 2026

Wilno / Troki / Zujuny / Ejszyszki / Pogiry

PST WILNO

PROGRAM

22 października /czwartek/

10:00 Patrycja Zając, **JAŚ I MAŁGOSIA HISTORIA PRAWDZIWA** (Szkocja)
Centrum Kultury w Grigiszkach (Wilno), ul. Grigiškės 12

12:00 Przemysław Tejkowski, **SKAZANY NA NOC** (Polska)
Gimnazjum w Zujunach, ul. Mokyklos 1

18:30 **OTWARCIE FESTIWALU**
Sebastjan Kazakovskis, **M.K.ČIURLIONIS. SAMOTNOŚĆ**
(Polski Teatr „Studio" w Wilnie, Litwa)
Sala Teatralna Domu Kultury Polskiej w Wilnie, ul. Naugarduko 76

23 października /piątek/

10:00 Fundacja Pomysłodalnia, **3 KSIĘŻNICZKI NA ZIARNKU PIASKU** (Polska)
Centrum Rozrywki i Biznesu w Ejszyszkach, ul. Ąžuolų g. 3

16:00 Gosia Duch, **CZYŚCIEC** (Teatr Nasz w Chicago, USA)
Galeria Fojė w Trokach, ul. Birutės 8

18:30 Aleksandras Rubinovas, **MÓJ OJCIEC** (Litwa),
Duża Sala Domu Kultury Polskiej w Wilnie, Naugarduko 76
(spektakl w języku litewskim, po spektaklu spotkanie z aktorem)

24 października /sobota/

12:00 **Spotkanie Unii Teatrów Polskich poza Polską**
(siedziba PT „Studio")

15:00 **Wernisaż Międzynarodowej wystawy witraży i obiektów szklanych.**
Galeria Fojė w Trokach, ul. Birutės 8

16:00 Wiktor Lafarowicz, **BENIOWSKI** (Polskie Teatr Ludowy we Lwowie, Ukraina)
Sala teatralna Domu Kultury Polskiej w Wilnie

17:00 Katarzyna Zawada, **HELENA MODRZEJEWSKA - ZAKAZANY WYSTĘP** (Polska)
Centrum Rozrywki i Biznesu w Ejszyszkach, ul. Ąžuolų g. 3

18:30 Marcin Kryża, **SUKCES** (Polska)
Sala Teatralna Domu Kultury Polskiej w Wilnie

20:00 **MONOMIX**
Restauracja Sakwa, M. K. Paco g. 1/2, Wilno

25 października /niedziela/

16:00 Edward Kiejzik, **ZAPISKI OFICERA ARMII CZERWONEJ**
(Polski Teatr „Studio" w Wilnie, Litwa),
Centrum Kultury w Pogirach, ul. Šiltnamių g. 15A, Wilno,

18:30 Mateusz Nowak, **PAN TADEUSZ** (Polska)
Sala Teatralna w Domu Kultury Polskiej

20:00 **UROCZYSTE ZAMKNIĘCIE FESTIWALU**

monowschód VIII

Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny oprócz spektakli „M.K. Čiurlionis. Samotność" i „Pan Tadeusz".

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian w programie.

INFORMACJE: +37 065 264 608

www.teatrstudio.lt • e-mail: teatr.studio.wilno@gmail.com

www.facebook.com/TeatrStudioWilno

eprasa.pl fd50ac91be

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie. Tel. +370 603 63 636

Sprzedam drewno opałowe. Drewno porąbane lub w kłódkach. Tel. 0 679 14150

Sprzedam kamienie polne. Cena 20 euro/tona.
Tel. +370 600 18 083 (Leon)

KUPNO

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte.
Tel. +37066685855

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.
Tel. +370 659 57 721

Kupię las. Rozliczam się od razu.
Tel. +370 686 03 070

KLION UAB

Autoserwis Klion szuka ślusarzy-mechaników. Firma o stabilnej długiej historii. Praca w przyjaznym kolektywie. **Wypłata od 1200 do 3500 euro, procent od wykonanych prac, do 50 proc.**
Kontakt: +370 685 040 80, info@klion.lt.

eprasa.pl fd50ac91be

Odkryto największy taki skarb w kraju

Na polu w miejscowości Wesseling, położonej na południe od Kolonii, doszło do niezwykłego znaleziska. Oliver Riedl podczas spaceru z wykrywaczem metali natrafił na ukryty w ziemi skarb, który okazał się największym w Niemczech zbiorem rzymskich denarów z czasów cesarza Hadriana. Archeolodzy wydobyli aż 934 srebrne monety, ważące łącznie ponad trzy kg. To piąty co do wielkości tego typu skarb na świecie. Większość z monet pochodzi z I wieku naszej ery, choć najstarsza została wybita już w 148 r. p.n.e., w czasach Republiki rzymskiej. Oznacza to, że miała ponad 270 lat w chwili zakopania, lecz nadal pozostawała prawnym środkiem płatniczym.
Fot. Freepik

Najwyższy żywopłot świata

Mieszkańcy Meikleour w środkowej Szkocji mają u siebie wyjątkową atrakcję turystyczną. Rosnący tu żywopłot liczy niemal 300 lat i osiąga rozmiary, jakich nie ma żaden inny na świecie. Jego przycięcie to nie lada wyzwanie. Zajmuje sześć tygodni i generuje ogromne koszty. Podróżujący przez wieś Meikleour drogą A93 nie zobaczą zza szyby zachwycających widoków, których można się spodziewać po Szkocji. Wszystko z powodu rosnącego wzdłuż jezdni żywopłotu. Nie jest to jednak zwyczajny ciąg krzaków. Meikleour Beech Hedge rośnie od 281 lat, przyciąga turystów przez cały rok i trafił do Księgi Rekordów Guinnessa. Żywopłot ciągnie się wzdłuż drogi biegnącej brzegiem rzeki Isla. Tworzą go gęsto nasadzone, bujnie ulistnione buki, ajego długość sięga 530 metrów. Średnio ma 30 metrów wysokości (tyle, co dziesięciopiętrowy blok), a w najwyższym miejscu dochodzi do 36 metrów. Tytuł „najwyższego żywopłotu świata" nosi oficjalnie od 1966 roku.

Samotnik, który większość życia spędza w ukryciu

Żbik europejski to jeden z najbardziej tajemniczych mieszkańców naszych lasów. Choć jest bliskim kuzynem kota domowego, spotkanie z nim graniczy z cudem. W Polsce żbik to prawdziwy rarytas dla miłośników przyrody – jego obecność świadczy o dobrej kondycji środowiska, ale niestety, ten niezwykły drapieżnik jest zagrożony wyginięciem. Żbik europejski (Felis silvestris – w dosłownym tłumaczeniu kot leśny) to dziki kuzyn naszego domowego pupila. Różnice w wyglądzie są jednak wyraźne. Przede wszystkim żbik jest większy. Dorosły samiec może mieć nawet metr długości i ważyć około 8 kg. Nieco mniejsze są samice.
Fot. Freepik

Fotomigawka

Litewska przyroda chyli się ku drzemce. „Jesień płynie, z jesienią ciągną się długie wieczory", jak pisał Mickiewicz...
Fot. Apolinary Klonowski

eprasa.pl fd50ac91be